

Espoon suomenkielinen varhaiskasvatus

Toimintakertomus 2022

Sisällysluettelo

Esipuhe	4
Yleistä	5
1 Päätöksenteko ja johtaminen	6
1.1 Kasvun ja oppimisen lautakunta	6
1.2 Suomenkielisen varhaiskasvatuksen johtaminen	7
1.2.1 Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen pedagogiikan ja osaamisen kehittämisyhmä	8
1.2.2 Osaamisen kehittämisen verkosto	9
1.2.3 Yksityisen varhaiskasvatuksen ohjaus, neuvonta ja valvonta	11
1.2.4 Työhyvinvoinnin ja työsuojelun kehittämistyöryhmä	12
1.3 Asiakaspalautteiden ja epäkohtailmoitusten käsittely	13
1.3.1 Asiakaspalautteet	13
1.3.2 Varhaiskasvatuksen henkilökunnan epäkohtailmoitukset	14
1.4 Viestintä	14
3 Tavoitteet ja talous	17
4 Palvelut	23
4.1 Varhaiskasvatuksen palveluohjaus	24
4.2 Kunnalliset päiväkodit ja perhepäivähoito	25
4.3 Yksityinen varhaiskasvatus	25
4.3.1 Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus	25
4.3.2 Varhaiskasvatuksen palveluseteli	26
4.3.3 Yksityisen hoidon tuki ja Espoo-lisät	26
4.3.4 Starttiraha-avustus yksityisille palveluntuottajille	27
4.6 Lasten kotihoidon tuki ja Espoo-lisä	27
4.7 Esiopetus	28
4.8 Avoin varhaiskasvatus	28
4.10 Kieli- ja kulttuuritietoinen varhaiskasvatus	30
4.11 Varhaiskasvatuksen palveluverkko ja siinä tapahtuneet muutokset	31
4.12 Muiden toimialojen järjestämät tukipalvelut	32
4.12.1 Siivous ja kiinteistöhuolto	32
4.12.2 Ateriapalvelut	33
5 Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta, varhaiskasvatuksen arviointi ja kehittäminen	34
5.1 Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta	34
5.2 Varhaiskasvatuksen arviointi	34
5.3 Pääkaupunkiseudun varhaiskasvatuksen asiakaskysely 2022	35
5.4 Kaupunki- ja kuntapalvelututkimus	36

5.5 Varhaiskasvatuksen kehittäminen.....	38
5.5.1 Asiakastieto- ja toiminnanohjausjärjestelmä eVaka.....	41
5.5.2 Henkilöstön ja lasten tieto- ja viestintäteknologian osaaminen.....	41
5.6 Varhaiskasvatuksen ja kulttuurin yhteistyömallit: Kulttuurikurkkaus ja Taiteen perusopetus	42
5.7 Lasten tapaturmat ja karkaamiset.....	42
5.8 Kansainvälinen toiminta.....	44
5.9 Kaksikielinen varhaiskasvatus.....	44
6 Henkilöstö.....	46
6.1 Osaamisen kehittäminen	46
6.2 Työhyvinvointi.....	48
Liitteet	50
Liite 1: Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa sekä yksityisen ja kotihoidon tuella olevat lapset vuosiluokittain / joulukuu 2022.....	50
Liite 2: Lasten yksityisen hoidon tuki.....	52
Liite 3: Espoo-tarinan tavoitteiden toteutuminen vuonna 2022	55

Esipuhe

Varhaiskasvatuksen vuosi 2022 aloitettiin edelleen koronapandemian keskellä, mutta vuoden aikana siirryttiin lähes ennen koronaa vallinneisiin tavanomaisiin toimintatapoihin. Keväällä koettiin uusi järkytys, kun Venäjä aloitti helmikuussa sodan Ukrainassa. Tämä toi uutta epävarmuutta monen mieleen ja vuoden kuluessa Ukrainasta paenneita lapsia Espoon varhaiskasvatukseen. Kevään aikana poikkeuksellisia järjestelyjä toivat myös ammattijärjestöjen työtaistelutoimet ylityö- ja vuorovaihtokieltoineen sekä lakkoineen.

Henkilökunnan saatavuudessa on ollut monissa päiväkodeissa edelleen suuria ongelmia. Paikalla oleva henkilökunta on joutunut venymään. Merkittävät käyttöasteen ylitykset on kuitenkin voitu pääosin välttää. Hätätilanteessa on tiedusteltu huoltajien mahdollisuutta noutaa lapsia tavanomaista aiemmin. Henkilökunnan saatavuuden parantamiseksi on käynnistetty uusia toimenpiteitä, kuten kannustuslisäkokeilu. Lisäksi korjattiin johtajien palkkoja, sillä palkat olivat jääneet jälkeen tehtävien vaativuuden kehityksestä.

Elokuun alussa muuttunut varhaiskasvatustalaki toi uudelleenjärjestelyä ja lisätyötä lapsen tuen järjestämiseen erityisesti päätöksenteon näkökulmasta.

Voimme edelleen olla hyvin tyytyväisiä siihen, että olemme selvinneet yllättävistäkin haasteista ja toiminnan kehittäminen on ollut voimakasta. Varhaiskasvatukseen osallistuminen on edelleen lisääntynyt. Henkilökuntamme sai pääkaupunkiseudun varhaiskasvatuksen asiakaskyselyssä paljon kiitosta huoltajilta. Toimintamme koetaan siis perheiden taholta tärkeäksi ja sitä arvostetaan.

Lämpimät kiitokset kaikille varhaiskasvatuksen ammattilaisille, jotka paineiden keskellä ovat tehneet työtä laadukkaana varhaiskasvatuksen toteuttamiseksi!

Virpi Mattila
Varhaiskasvatuksen johtaja

Yleistä

Espoossa tavoitteena on, että varhaiskasvatus on laadukasta ja varhaiskasvatuksen osallistumisaste nousee. Varhaiskasvatusta järjestetään perheen toivomassa laajuudessa kaikille espoolaislapsille. Vuoden 2022 talousarviossa varhaiskasvatuksessa arvioitiin olevan kuukaudessa keskimäärin 16 356 lasta. Lapsia oli lopulta kuukaudessa keskimäärin 15 694 (ilman kerhoja 15 463), eli määrä jäi 662 lasta ennakoitua pienemmäksi. Alle 3-vuotiaita lapsia oli varhaiskasvatuksessa kuitenkin lähes 500 ennakoitua enemmän. Siten muun muassa kasvatus-, opetus- ja hoitohenkilöstön tarve pysyi vuoden 2021 tasolla. Ukrainalaisia lapsia oli vuoden 2022 lopulla suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa noin 70.

Lapset osallistuvat varhaiskasvatukseen kattavasti etenkin 3 vuotta täytettyään. Kokonaisuudessaan varhaiskasvatusikäisten lasten osallistumisaste on vuonna 2022 noussut 0,6 prosenttiyksikköä aiempaan verrattuna ja on tällä hetkellä 81,1 %. Vuoden 2022 aikana erityisesti alle 3-vuotiaiden osallistumisaste on noussut ja on tällä hetkellä 57,3 % (2021: 53 %).

Varhaiskasvatusikäisen väestön määrä on noussut vuodesta 2021. Väestön ennakkotiedon mukaan Espoossa oli vuoden 2022 lopussa 19 534 varhaiskasvatusikäistä (10kk-6 v) suomen- ja vieraskielistä lasta, mikä oli 270 lasta enemmän kuin edellisen vuoden lopulla.

Espoo ei ole mukana kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa, mutta järjestää edelleen maksutonta 20 viikkotuntin varhaiskasvatusta viisivuotiaiden ikäluokalle. Viisivuotiaista lapsista 95,1 prosenttia osallistui varhaiskasvatukseen.

Päiväkotien henkilöstörakenteen muutos eteni, vaikka sitä jouduttiin vuoden aikana henkilöstöpulan vuoksi hidastamaan. Vuoden 2030 alkuun mennessä päiväkodeissa kasvatus-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta henkilöstöstä vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus. Vuoden aikana muutettiin 12 lastenhoitajan vapautunutta vakanssia varhaiskasvatuksen opettajan vakanssiksi. Varhaiskasvatuksen sosionomien määrää lisätään vähitellen muun muassa vaihtamalla osa henkilöstörakenteen muutoksessa vapautuvista lastenhoitajan vakansseista varhaiskasvatuksen sosionomin vakansseiksi ja perustamalla osa uusien päiväkotien vakansseista sosionomin tehtävinä.

Erityisesti kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien, mutta myös muun henkilöstön rekrytointi oli vaikeaa koko vuoden ajan. Tämä lisäsi osaltaan vuokratyövoiman käyttöä.

1 Päätöksenteko ja johtaminen

Vuosi 2022 oli kasvun ja oppimisen lautakunnalle ensimmäinen kokonainen toimintavuosi sen perustamisen jälkeen. Lautakunnan tehtävät ja ratkaisuvallta määrätään Espoon kaupungin hallintosäännössä.

Aluehallintovirasto otti käsittelyyn 4 esiopetukseen liittyvää hallintovalitusta. Niistä 3 hylättiin ja 1 jätettiin tutkimatta.

1.1 Kasvun ja oppimisen lautakunta

Kasvun ja oppimisen lautakunnan vastuulla ovat suomenkielisen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen, suomenkielisen perusopetuksen sekä koululaisten aamu- ja iltapäivähoidon, lukiokoulutuksen sekä nuorisopalveluja koskevat asiat.

Kasvun ja oppimisen lautakunta kokoontui vuoden 2022 aikana 16 kertaa: 19.01.2022, 09.02.2022, 02.03.2022, 30.03.2022, 14.04.2022, 20.04.2022, 28.04.2022, 04.05.2022, 24.05.2022, 15.06.2022, 24.08.2022, 21.09.2022, 12.10.2022, 02.11.2022, 23.11.2022 ja 14.12.2022.

Pykälä lautakunta käsitteli yhteensä 202. Varhaiskasvatusta koskevia oikaisuvaatimuksia käsiteltiin yhteensä 6 kpl, joista varhaiskasvatusmaksuja koskevia 2 kpl ja varhaiskasvatuspaikkoja koskevia 2 kpl.

Kasvun ja oppimisen lautakunnan jäsenet ja varajäsenet (merkitty tähdellä*)	
Marika Räf, Kok., puheenjohtaja	Kari Kuusisto, Kok.*
Jenni Koski, Vihr., varapuheenjohtaja	Iina Manninen, Vihr.*
Vanessa Kurri, Kok.	Mikael Sorvanto, Kok.*
Ira Hietanen-Tanskanen, Kok.	Sini Juuti, Kok.*
Joel Vanhanen, Kok.	Jussi Koskinen, Kok.*
Eero Kling, Kok.	Niklas Salmela, Kok.*
Tony Hagerlund, Vihr.	Oscar Smith, Vihr.*
Jaana Ailus, Vihr.	Anja Markkanen (Vihr.)*
Martti Hellström, SDP	Jukka Kivimäki, SDP*
Heini Saikkonen, SDP	Kristiina Myller, SDP*
Jiri Keronen, PerusS	Jaana Valle, PerusS*
Bosse Lönnqvist, Rkp.	Anne Ahlefeldt, Rkp.*

Mika-Erik Walls, Vas.	Niina Jurva, Vas.*
Maria Guzenina, SDP, kaupunginhallituksen edustaja	Juri Aaltonen, SDP, kaupunginhallituksen varaedustaja*
Pauli Rantatupa, Nuorisovaltuuston edustaja	Margarita Komashinskaya, Nuorisovaltuuston varaedustaja*

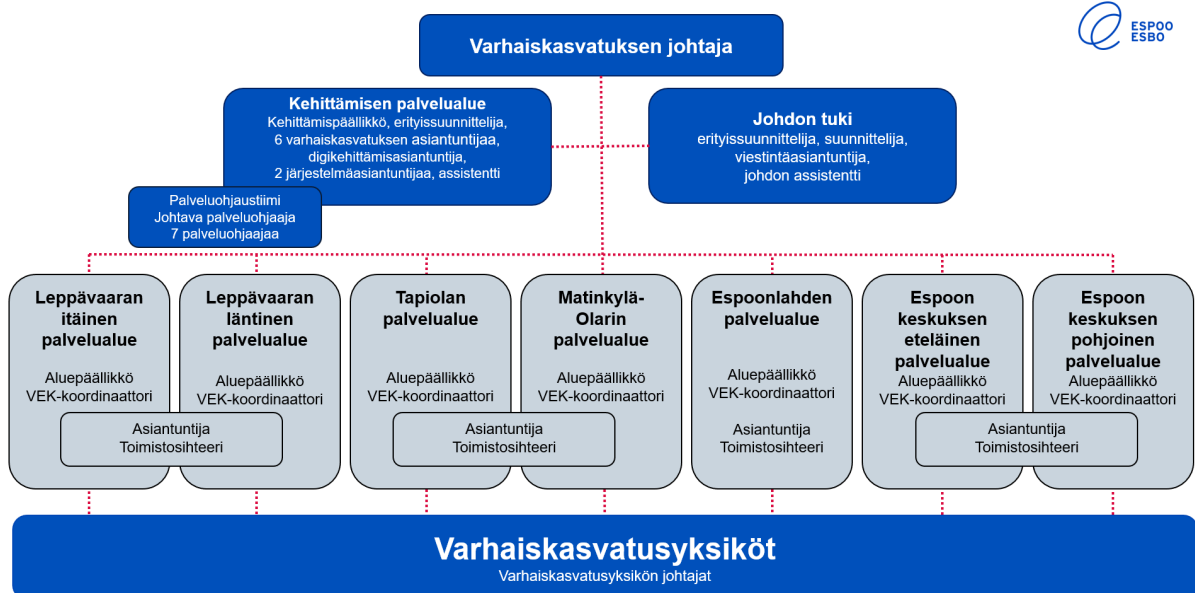
Taulukko 1. Kasvun ja oppimisen lautakunnan jäsenet ja varajäsenet

1.2 Suomenkielisen varhaiskasvatuksen johtaminen

Espoon suomenkielistä varhaiskasvatusta johtaa varhaiskasvatuksen johtaja Virpi Mattila.

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen organisaatio koostuu seitsemästä alueellisesta palvelualueesta: Espoon keskus eteläinen, Espoon keskus pohjoinen, Espoonlahti, Leppävaara itäinen, Leppävaara läntinen, Matinkylä-Olari ja Tapiola. Näitä palvelualueita johtavat varhaiskasvatuksen aluepäälliköt.

Lisäksi suomenkielisellä varhaiskasvatuksella on kehittämisen palvelualue, jonka yhteydessä toimii palveluohjauksen tiimi sekä yksityisen varhaiskasvatuksen ohjaus ja valvonta.

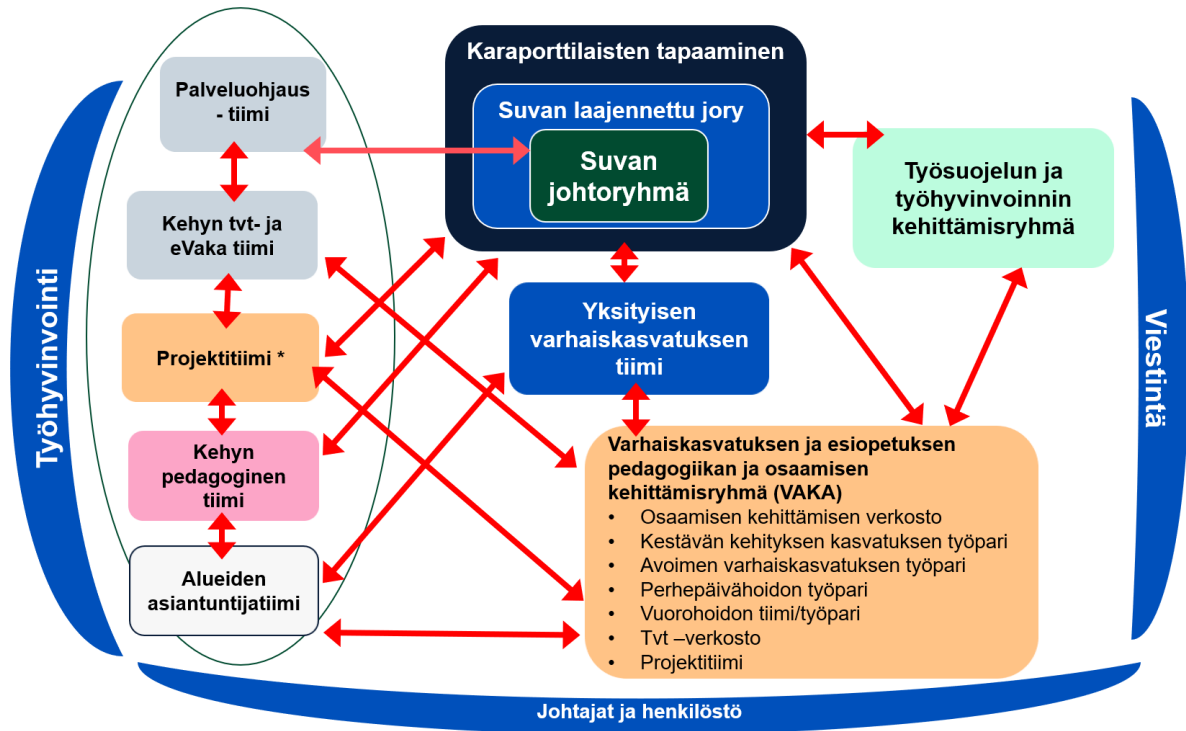

Kuva 1. Suomenkielisen varhaiskasvatuksen johtaminen ja organisaatio vuonna 2022

Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa on sovittu yhtenäisistä päätöksenteon ja johtamisen kokousrakenteista sekä ylläpidetään yhteistä työohjelmaa, jolloin varmistetaan keskeisten asioiden käsittely kaikilla palvelualueilla ja varhaiskasvatusyksiköissä. Suomenkielisen varhaiskasvatuksen johtoryhmä kokoontuu

pääsääntöisesti viikoittain ja palvelualueelliset (7) ns. laajennetut johtoryhmät kahden viikon välein samanaikaisesti kaikilla palvelualueilla.

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen johtamista toteutetaan myös matriisirakenteessa, jossa johtamisen tukena asioita valmistellaan ja toimeenpannaan erilaisten pysyvien ryhmien ja verkostojen kautta. Tällä rakenteella varmistetaan, että kaikkia keskeisiä asioita valmistellaan ennen päätöksentekoa ja toimeenpanoa.

Kuva 2. Varhaiskasvatuksen kehittämisen ja johtamisen rakenteet vuonna 2022

Jokaiselle ryhmälle on määritelty tehtävät. Ryhmän puheenjohtaja vastaa ryhmän tehtävistä tuloksikokotasoisesti.

1.2.1 Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen pedagogiikan ja osaamisen kehittämisryhmä

Varhaiskasvatuksen kehittämisryhmän (Vakan) tehtäviä ovat:

1. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen sisällön ja menetelmien kehittäminen ja koordinointi Espoon pedagogisten painopisteiden ja linjausten sekä valtakunnallisten normien mukaisesti
2. Opetussuunnitelmien ja varhaiskasvatuksen prosessin kehittäminen ja arviointi (lapsen, ryhmän, yksikön, Espoon tasot)
3. Pedagogisten linjausten ja painopisteiden ajanmukaisuudesta huolehtiminen
4. Pedagogisen osaamisen kehittämisen kohteiden esille tuominen oske-koordinoitiryhmälle
5. Kehittämishankeprosessien ja verkostoyhteistyön edistäminen.

Vuoden 2022 aikana kehittämisryhmän työskentelyssä painottui erityisesti Espoon vasun todentumisen edistäminen sekä pedagogisen toiminnan itsearviointikriteeristön käyttöönoton ja käytön edistäminen. Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (KARVI) laatimien varhaiskasvatuksen laadun indikaattorien pohjalta kehittämisryhmä valmisteli varhaiskasvatuksen laadun itsearvioinnin kriteerit, jotka ovat olleet käytössä elokuusta 2021 alkaen.

Lisäksi tarkasteltiin ja edistettiin varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen normien mukaisten painotusten todentumista varhaiskasvatuksen toiminnassa. Tärkeitä olivat tuen järjestämisen uudistuneiden normien toimeenpanon valmistelu ja toteutumisen ohjaus ja tuki, kestävän kehityksen näkökulman vahvistaminen, kieli- ja kulttuuritietoisuuden varhaiskasvatuksen sekä asiakkaiden, niin lasten kuin huoltajienkin, osallisuuden edistäminen toiminnassa.

Vakan työskentelyssä huomioitiin myös varhaiskasvatuksen eri toimintamuodot eli esim. perhepäivähoito, avoin varhaiskasvatus ja näiden kehittämistarpeet. Avustusten saamisen mahdollistama runsas hanketyö oli entistä vahvemmin mukana varhaiskasvatuksen kehittämisryhmän työskentelyssä. Toiminnassa näkyivät vahvasti myös digipedagogiset kokeilut ja uusien pedagogisten toimintatapojen ja sovellusten käyttöön ottaminen varhaiskasvatusyksiköissä. Lisäksi työskentelyssä näkyi hankekehittämisen avulla mahdollistunut vahva henkilöstön digitaalisten etäyhteystaitojen kehittäminen. Taitojen avulla haluttiin varmistaa lasten ja perheiden osallisuus koronan tuomana poikkeusaikana ja nämä taidot helpottavat yhteydenpitoa myös jatkossa.

Kaikessa suunnittelussa ja suunnitelmien toteuttamisessa, kuten myös hanketyössä huomioitiin koronatilanne ja sen asettamat reunaehdot toiminnalle.

1.2.2 Osaamisen kehittämisen verkosto

Ryhmän tehtävänä on suunnitella, järjestää ja koordinoida suomenkielisen varhaiskasvatuksen osaamisen kehittämistä.

Konkreettisemmin osaamisen kehittämisen verkosto:

1. Selvittää suomenkielisen varhaiskasvatuksen osaamisen kehittämisen tarpeita.
2. Suunnittelee ja järjestää monipuolista henkilöstön tarpeita vastaavaa, strategian ja tulosityksikön kehittämisen painopisteet huomioivaa täydennyskoulutusta ja muuta osaamisen kehittämisen toimintaa.
3. Kehittää osaamisen kehittämisen prosesseja ja toimintatapoja sekä varmistaa osaamisen kehittämisen toiminnan laadun.
4. Huolehtii oppilaitosyhteistyöstä sekä siihen liittyvien tehtävien hoitamisesta.
5. Vastaa tulosityksikön messuille osallistumisesta sekä edistää muillakin tavoin Espoon varhaiskasvatuksen näkyvyyttä.

Koulutukset suunnitellaan huomioiden varhaiskasvatuksen pedagogisen kehittämisen painopisteet, joita ovat:

- Kielitietoinen varhaiskasvatus
- Kestävä kehitys
- Leikki, liikkuminen, taiteet ja tutkiminen vasun todentajana

- Positiivinen pedagogiikka
- Lasten ja huoltajien osallisuus
- Mediakasvatus, teknologiakasvatus, mobiilioppiminen
- Lapsen tuen työtapojen kehittäminen ja myönteinen erityiskohtelu
- Projektityöskentely

Tärkeänä osaamisen kehittämisessä oli vuonna 2022 edelleen varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen oppimissuunnitelman todentumisen prosessiin liittyvän koko henkilöstön osaamisen vahvistaminen.

Vuonna 2022 järjestettiin koulutuksia sekä omana tuotantona että ostettuna ulkopuolisilta asiantuntijoilta. Osa koulutuksista järjestettiin kehittämishankkeiden tai yhteiskehittämisen kautta. Hanketyöntekijämme tekivät tiivistä yhteistyötä varhaiskasvatusyksiköiden henkilöstön kanssa esimerkiksi heidän järjestämiensä koulutusten kautta. Moni koulutuskokonaisuus ja toteuttamistapa on syntynyt varhaiskasvatusyksiköiden henkilöstön palautteiden ja toiveiden pohjalta.

Toimimme edelleen poikkeuksellisissa oloissa suuren osan viime vuodesta ja suuri osa koulutuksistamme toteutettiin tästä syystä etäyhteyksillä. Koulutusten järjestäminen etäyhteyksien kautta on koettu hyvänä tapana toteuttaa koulutusta ja perehdyttämistä monestakin syystä. Henkilöstön ei tarvitse poistua yksiköstä koulutuspaikalle ja koulutuksiin ja koulutuksiin voi osallistua useampi henkilö samasta yksiköstä. Etäyhteyksillä järjestetyt koulutukset on usein myös tallennettu ja näihin voidaan myöhemmin palata esimerkiksi yksikön kokousten tai pedatiimien yhteydessä.

Myös kumppanimme järjestivät koulutuksia verkkokoulutusmuotoisena. Vuonna 2020 huomasimme selkeästi henkilöstömme tvt-osaamisen tarpeen kasvaneen ja järjestimme sen vuoksi nopealla aikataululla koulutusta vuonna 2021 Teamsilla toimimiseen. Näitä koulutuksia on jatkettu vuonna 2022 ja myös tuettu ostetuilla tallenneverkkokoulutuksilla. Panostus tvt-koulutuksiin, erityisesti etätyövälineiden käyttöön, on helpottanut sekä etäkoulutusten järjestämistä että yhteistyötä huoltajien kanssa.

Järjestimme oppisopimuskoulutuksia yhteistyössä Omnian kanssa. Teimme yhteistyötä mm. hankkeiden kautta myös ammattikorkeakoulujen, Helsingin yliopiston sekä Hy+:n kanssa. Eri kehittämishankkeet toimivat myös osaamisen kehittämisen välineenä. Vuonna 2022 meillä olikin meneillään ennätysellisen monta hanketta.

Kuten aiempinakin vuosina hyödynsimme koulutuskalenteriamme ja Essin uutisjulkaisuja koulutusten tiedottamiseen. Koulutuskalenteria täydennetään pitkin vuotta. Mikäli koulutukset suunnataan tietyille ammatti- tai henkilöstöryhmille tieto asiasta sekä ilmoittautumislinkki lähetetään myös sähköpostitse. Tulosityksikön tietopankista löytyy Koulutustallennekirjasto, josta löytyy vuoden aikana tallennettuja koulutuksia.

Osaamisen kehittämisen verkoston yhteyttä varhaiskasvatuksen kehittämisryhmään tiivistettiin ja vahvistettiin näin varhaiskasvatuksen toiminnan kehittämisen ja henkilöstön osaamisen kehittämisen kiinteää yhteyttä toisiinsa.

1.2.3 Yksityisen varhaiskasvatuksen ohjaus, neuvonta ja valvonta

Kunnallisen varhaiskasvatuksen rinnalla varhaiskasvatuspalveluja järjestävät Espoossa myös yksityiset palveluntuottajat. Lakisääteisen palvelun toteuttamiseksi ja järjestämiseksi on tärkeää tarjota monipuolinen ja alueellisesti saavutettava varhaiskasvatuksen palveluvalikko varhaiskasvatuspalvelua tarvitseville perheille.

Kuva 3. Kunnallinen ja yksityinen varhaiskasvatus rinnakkaisena palveluvalikkona Espoossa

Yksityisen varhaiskasvatuksen ohjaus, neuvonta ja valvonta on osa suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosityksikön johtamisjärjestelmää. Yksityisen varhaiskasvatuksen valvontaa toteutetaan ensisijaisesti antamalla varhaiskasvatuksen järjestäjälle tarpeellista ohjausta ja neuvontaa sekä seuraamalla toiminnan kehitystä yhteistyössä toiminnan järjestäjän kanssa (varhaiskasvatustilaki 53 §).

Yhteistyössä yksityisten palveluntuottajien kanssa olennaista on ohjauksellinen, tiedotuksellinen ja keskustelullinen näkökulma. Ohjauksessa ja neuvonnassa noudatetaan suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosityksikön johtoryhmän hyväksymiä ohjeita.

Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa yksityisen varhaiskasvatuksen ohjausta, neuvontaa ja valvontaa koordinoi yksityisen varhaiskasvatuksen tiimi, jossa oli edustus asiantuntijoista ja päälliköistä (4 viranhaltijaa) sekä edustajat ruotsinkielisestä varhaiskasvatuksesta. Yksityisen varhaiskasvatuksen ohjauksen, neuvonnan ja valvonnan työtehtävät on keskitetty kahdelle varhaiskasvatuksen asiantuntijalle kehittämisen palvelualueelle. Palvelualueilla sovitut varhaiskasvatusyksikön johtajat tekivät yksityisten perhepäivähoitajien ohjauksikäynnit ja työsopimussuhteisten hoitajien hyväksynnät vuonna 2022.

Kaksi varhaiskasvatuksen asiantuntijaa tekivät ostopalvelu-, palveluseteli- ja yksityisen hoidon tuella toimivien varhaiskasvatusyksiköiden auditointi- ja ohjauksikäynnit. Palvelualueilla sovitut varhaiskasvatusyksikön johtajat tekivät yksityisten perhepäivähoitajien ohjauksikäynnit ja työsopimussuhteisten hoitajien hyväksynnät.

Tulosityksikkötasolla valmistauduttiin varhaiskasvatuslain muutokseen 1.1.2023 alkaen, koska yksityisen päiväkodin ilmoitusmenettely muuttui vuoden vaihteessa luvanvaraiseksi.

Palveluntuottajia ohjattiin ja neuvottiin erilaisissa asioissa, esimerkiksi päivitettyyn Espoon vasuun ja uusiin lomakkeisiin perehtymisessä, omavalvontasuunnitelmaan, aluehallintoviraston ilmoituksiin, rakennusvalvonnan lupakäsittelyyn, lapsen tuen prosesseihin ja luvanvaraisuutta koskevassa lakimuutoksessa 1.1.2023 alkaen.

Lisäksi tuettiin varhaiskasvatuksen palvelusetelin käyttöä kaupungin sisäisenä yhteistyönä eri toimijoiden kanssa ja myös yhteistyössä palveluntuottajien kanssa.

Ostopalvelu-, palveluseteli- ja yksityisen hoidon tuen palveluntuottajille järjestettiin lapsen tuen prosesseista tilaisuuksia ja heille jaettiin käyttöön materiaalia.

Palveluntuottajien kanssa käsiteltiin yhteistyössä asiakaspalautteita, muistutuksia ja valvonta-asioita.

Vuoden 2022 aikana päivitettiin yksityisen varhaiskasvatuksen valvonta- ja ohjausdokumentteja kuten Yksityisen varhaiskasvatustoiminnan aloittaminen tai lopettaminen sekä muutokset toiminnassa –ohjeistus, työsopimussuhteisen hoitajan hyväksyminen 1.8.2022 alkaen ja yksityisen perhepäivähoitajan hyväksyminen 1.8.2022 alkaen.

Vuoden aikana kaupungissa toimivista kannatusyhdistyksellä toimivista (nettoyksiköt) päiväkodeista kolme lopetti toimintansa.

Pääkaupunkiseudun kuntien kanssa (Helsinki, Vantaa, Kauniainen, Espoo) tehtävää yhteistyötä jatkettiin muun muassa yhteisillä verkostotapaamisilla yksityisen varhaiskasvatuksen asioissa.

Vuoden aikana järjestettiin keskitetty yhteistyötapaaminen kaikille kaupungin yksityisille palveluntuottajille 10.11.2022. Tilaisuudessa käsiteltiin ajankohtaisia varhaiskasvatusasioita. Lisäksi Espoossa toimiville yksityisille perhepäivähoitajille pidettiin yhteinen tapaaminen 14.12.2022.

Toimintavuoden aikana järjestettiin erilaisia tilaisuuksia yksityisille palveluntuottajille kuten info- ja keskustelutilaisuuksia sekä eri aiheista olevia koulutustilaisuuksia. Lisäksi palveluntuottajille ja yksiköiden johtajille lähetettiin erilaisia koulutustallenteita jaettavaksi henkilöstön käyttöön kuten Varhaiskasvatuksen uudistuva tuki -aiheesta.

1.2.4 Työhyvinvoinnin ja työsuojelun kehittämistyöryhmä

Työhyvinvoinnin ja työsuojelun työryhmä koordinoi ja kehittää varhaiskasvatuksen työhyvinvointi- ja työsuojelutoimintaa. Työryhmän jäseninä toimivat viisi varhaiskasvatuksen aluepäällikköä, kolme työsuojeluvaltuutettua ja henkilöstön edustaja.

Vuonna 2022 korona-ajasta johtuen työryhmässä ensisijaiseksi nousi aktiivinen vuoropuhelu työsuojelun ja suomenkielisen varhaiskasvatuksen hallinnon välillä

koskien koronaepidemian vaikutuksia henkilöstön työhyvinvointiin ja siihen liittyviin toimenpiteisiin sekä viestintään.

Lisäksi työryhmä seurasi ja arvioi Kunta 10 -tutkimuksesta nousseita kehittämiskohteita ja järjesti työsuojeluparien tapaamisia sekä kehitti niiden sisältöä työhyvinvoinnin ja työsuojelutoiminnan vahvistamiseksi.

Työryhmä myös koordinoi työsuojelua työsuojeluvaltuutettujen kanssa. Vuoden aikana mm. Opastettiin varhaiskasvatyüksiköitä tekemään koronaepidemiaan liittyvät lisäykset Hessu-turvallisuusjärjestelmään koskien biologista altistumista sekä ilmoitukset tartuntavaaraan joutuneista työntekijöistä.

Työsuojeluvaltuutetut järjestivät syyskaudella 3 kertaa Tysu-porinat 30 min. Teamsissa. Tapaamisissa oli lyhyt alustus ajankohtaisesta aiheesta ja mahdollisuus kysymyksiin ja ajatustenvaihtoon.

Vuoden aikana järjestettiin hätäensiapukursseja 4 kertaa ja EA1-koulutuksia 3 kertaa yhteistyössä Omnian kanssa. Joulukuussa tehtiin varhaiskasvatyüksiköiden johtajille työhyvinvointikysely. Työryhmä myös päivitti turvallisuussuunnitelmaa ja pelastussuunnitelma sekä kommentoi ja antoi palautetta kriisiviestintäsuunnitelman päivitykseen. Työryhmä laati terveystarkastajien esityksestä kunnallisille varhaiskasvatyüksiköille omavalvontasuunnitelman pohjaten Valviran suunnitelmaan.

1.3 Asiakaspalautteiden ja epäkohtailmoitusten käsittely

1.3.1 Asiakaspalaute

Pääosa varhaiskasvatyüksiköiden palautteesta on tullut suoraan varhaiskasvatyüksiköihin päivittäisissä kohtaamisissa ja se käsitellään yksikkötasolla henkilökunnan ja asiakkaiden kanssa. Palautetta tulee myös varhaiskasvatyüksiköiden palveluohjaukseen sekä johdolle ja hallinnolle.

Palautejärjestelmän kautta espoo.fi -sivuilla kuntalaiset voivat antaa palautetta Espoon kaupungin palveluista, toiminnasta ja päätöksenteosta. Palautteet käsitellään järjestelmässä ja ne arkistoituvat tietokantaan.

Palautteet on jaettu eri palautetyyppeihin ja aihealueisiin. Kuntalainen valitsee palautetta antaessaan, koskeeko hänen palautteensa esimerkiksi varhaiskasvatyüksiköiden. Palautteet ohjautuvat tämän valinnan mukaan suomenkielisen varhaiskasvatyüksiköiden vastaajaringille. Palautteisiin vastataan viiden työpäivän sisällä.

Vuonna 2022 suomenkieliselle varhaiskasvatyüksiköiden palautteiden palautteiden kautta tuli 282 (edellisvuonna 245) palautetta. Palautteissa korostui erityisesti eVaka, siihen liittyvät kysymykset ja sen käyttäminen arjessa. Palautteet käsiteltiin tarpeen mukaan varhaiskasvatyüksiköiden johtoryhmässä ja varhaiskasvatyüksiköissä.

1.3.2 Varhaiskasvatuksen henkilökunnan epäkohtailmoitukset

Varhaiskasvatuslaissa säädetään lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamiseen liittyvän epäkohdan ilmoittamisvelvollisuudesta ja toimenpiteistä ilmoituksen johdosta (varhaiskasvatuslaki 57 a ja 57 b §:t).

Lain mukaan työ- tai virkasuhteisen työntekijän on ilmoitettava viipymättä varhaiskasvatuksen toimipaikan toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan lapsen varhaiskasvatuksen toteuttamisessa.

Varhaiskasvatussyksikön johtaja ottaa epäkohtailmoituksen vastaan ja käynnistää ilman aiheutonta viivytystä tarvittavat toimenpiteet epäkohdan tai sen uhan poistamiseksi. Varhaiskasvatussyksikön johtaja lähettää epäkohtailmoituksen edelleen alueen päällikölle tiedoksi tai mahdollisia toimenpiteitä varten.

Varhaiskasvatuksen johtavan viranhaltijan on ilmoitettava asiasta edelleen aluehallintovirastolle tai Sosiaali- ja terveystieteiden lupa- ja valvontavirastolle, jos epäkohtaa tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei 1 ja 2 momentissa mainituista toimenpiteistä huolimatta poisteta. Ilmoituksen tehneellä henkilöllä on kohtuullisen ajan kuluessa oikeus saada tietää mihin toimenpiteisiin ilmoituksen johdosta on ryhdytty.

Epäkohtailmoituksia on tullut vuoden 2022 aikana suomenkielisessä kunnallisessa varhaiskasvatuksessa yhteensä 95. Näistä valtaosa, 68 kpl, koski henkilöstömitoitusta. Tuen toteutumista koski 6 ilmoitusta. Muita aiheita olivat mm. henkilöstön kelpoisuus ja ryhmäkoko.

Yksityisen varhaiskasvatuksen osalta ilmoituksia tuli vuoden 2022 aikana 1 kpl, joka koski henkilöstömitoitusta. Yksityisen varhaiskasvatuksen osalta on huomioitava, että epäkohtailmoitukset eivät välttämättä tule suomenkielisen varhaiskasvatuksen hallinnon tietoon, vaan ne käsitellään toimipisteissä.

1.4 Viestintä

Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa aloitti tammikuussa uusi viestintäasiantuntija. Hänen johdolla aloitettiin suomenkielisen varhaiskasvatuksen sisäisen ja ulkoisen viestinnän kehittäminen.

Vuoden 2022 viestinnässä suuressa roolissa oli edelleen koronaepidemiaan liittyvä poikkeustilanneviestintä. Poikkeustilanneviestintää tarvittiin myös Ukrainan tilanteeseen ja keväällä kunta-alan työtaistelutoimiin sekä kunta-alan lakkoon liittyen.

Viestinnässä nostettiin esiin lisäksi mm. Espoo 50 -juhlavuotta ja KOTO-tarinan mukaisia onnistumisia, kuten digi- ja musapedagogisia lasten musiikkivideoprojekteja, monikielisten lasten eheää opinpolkua, asukaspuistojen toimintaa, ja kestävästä kehityksestä, esimerkiksi lavaviljelyä, ympäristökasvatusta ja ruokahävikin ehkäisyä. Myös eVaka-asiointipalveluun liittyvä huoltajaviestintä korostui, sillä varhaiskasvatuksessa siirryttiin vuoden aikana käyttämään eVakaa kotiin ja varhaiskasvatuksen väliseen viestintään. eVakassa otettiin käyttöön myös lasten läsnäolovaraukset ja poissaoloilmoitukset.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön palkitsemisesta ja varhaiskasvatussyksiköiden johtajien palkkojen korotuksesta sekä tietyissä varhaiskasvatussyksiköissä käyttöön otetusta kannustuslisästä tiedotettiin myös laajasti.

Kaupungin Essi-intrassa olevat suomenkielisen varhaiskasvatuksen intrasivut uudistettiin palvelemaan paremmin käyttäjiä ja varhaiskasvatuksen sisäistä tiedottamista sekä sisäistä uutistuotantoa lisättiin Essissä. Varhaiskasvatuksen sisäinen uutiskirje uudistettiin ja sisäistä viestintää kehitettiin samalla monikanavaisempaan suuntaan.

Ulkoisen viestinnän tärkeimmät kanavat olivat varhaiskasvatuksen ulkoiset verkkosivut espoo.fi:ssä sekä sosiaalisen median kanavat, joista käytössä oli varhaiskasvatuksen oma Facebook-sivu ja Instagram-tili sekä Kasvun ja oppimisen Twitter-tili @EspooOppii kuin myös kaupunkitasoiset somekanavat. Lisäksi hyödynnettiin STTinfoa mediatiedotteiden jakeluun. Suomenkielisen varhaiskasvatuksen omia mediatiedotteita lähetettiin vuoden aikana 5 kappaletta.

Verkkosivujen kehittämisprojekti käynnistettiin ja luotiin suunnitelma verkkosivusisältöjen uudistamiseksi ja sivujen rakenteen parantamiseksi ja selkiyttämiseksi. Projekti etenee toteutukseen vuoden 2023 aikana. Myös uutistuotantoa verkkosivuilla lisättiin ja siihen panostettiin. Vuoden aikana julkaistiin yhteensä 42 verkkouutista liittyen varhaiskasvatukseen.

Huoltajaviestinnässä eVaka oli keskeisessä roolissa. Lisäksi hyödynnettiin varhaiskasvatussyksiköiden ilmoitustaulu- ja ovitiedotteita sekä lasten lokeroihin jaettavia tiedotteita. Esiopetushausta ja 5-vuotiaiden maksuttomasta varhaiskasvatuksesta tiedotettiin myös koteihin lähetetyllä esitteellä sekä muissa kanavissa.

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen somekanavien lisäksi osalla toimintayksiköistä on käytössään myös omia somekanavia, joilla yksiköt jakavat päivityksiä varhaiskasvatuksen arjesta omassa yksikössään. Yksiköiden oli mahdollista saada viestintäasiantuntijalta konsultaatiota somekanavien perustamiseen ja tätä mahdollisuutta hyödynnettiin monessa yksikössä ja asukaspuistossa.

Asukaspuistojen viestintää kehitettiin järjestämällä asukaspuistoille viestinnän kehittämisen työpaja, jossa viestintäasiantuntija koulutti puistoja mm. kohderyhmälähtöisestä viestinnästä. Viestintäasiantuntija myös tuki puistoja ottamaan käyttöön sosiaalisen median kanavia puistojen markkinoinnissa. Puistojen ja päiväkotien käytössä olleesta toimintakalenterista luovuttiin. Vuoden 2023 puolella on tarkoitus kouluttaa puistoja viemään puistojen ohjelmatiedot asukaspuistojen omille verkkosivuille.

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen kriisiviestintäsuunnitelma uudistettiin ja esiteltiin henkilökunnalle.

Päätöksentekoon liittyvä viestintä käsitti etenkin Kasvun ja oppimisen lautakunnan päätöksistä tiedottamista, joka toteutettiin yhteistyössä muiden kasvun ja oppimisen toimialan viestintäasiantuntijoiden kanssa.

Suomenkielinen varhaiskasvatus oli vuoden aikana esillä seuraavissa tapahtumissa rekrytointikulmalla:

- 27.1. 2022 DuuniOmnia-rekrytointitapahtuma
- 27.-28.1. 2022 Contact Forum, virtuaalitapahtuma
- 2.2.2022 Yrityspäivät, Tampereen yliopisto/amk / virtuaalinen
- 8.2.2022 Uusio Ura tapahtuma, virtuaalinen
- 28.2. 2022 Contact Forum, Messukeskus
- 3.3.2022 Työnantaja-treffit
- 8.3.2022 Keudan RekryKarnevaalit
- 5.4.2022 Omnia
- 13.4.2022 Uratreffit
- 14.4.2022 Keuda - sote minirekry
- 27.4.2022 Svebi: Matlidenin lukion paneelikeskustelu
- 28.4.2022 TalentMatch Online Pitching Day
- 3.6.2022 Job Fair -rekrytointitapahtuma
- 31.8.2022 Ukrainalaisten rekrymessut
- 13.-16.9.2022 Tuudon digitaaliset rekrymessut
- 25.-26.9.2022 Varhaiskasvatuksen opettajapäivät
- 29.9.2022 Ammattiopisto Live
- 30.9.2022 Varhaiskasvattaja verkossa
- 4.10.2022 Kirkkonummen Rekryfestarit
- 4.10.2022 REKRY 2022 -tapahtuma
- 4.10.2022 Sosiaalialan asiantuntijapäivät
- 6.10.2022 Minimessut
- 7.10.2022 Stadin Ammattiopiston Meet & Greet
- 11.10.2022 TalentMatch Recruitment Event
- 25.10.2022 Stadin Ammattiopiston Meet & Greet
- 25.10.2022 Rekrytori Ukraine Aid Finland
- 28.10.2022 Varhaiskasvatusmessut
- 3.11.2022 50+ rekrytointitapahtuma
- 3.11.2022 Vantaan MegaRekry
- 10.11.2022 Aalto Talent Expo 2022
- 23.11.2022 Sote-alan RekryMessut

Valmistuvia tai opinnoissaan pitkällä olevia varhaiskasvatuksen opiskelijoita lähestyttiin sähköpostite sekä keväällä että syksyllä 2022. Kirje lähetettiin Helsingin, Jyväskylän ja Rauman yliopistoissa opiskeleville sekä Metropolian, DIAK:in, Laurean, SAMK:in ja XAMK:in ammattikorkeakouluissa opiskeleville.

Rekrytointimarkkinointia tehtiin sähköisillä alustoilla ja printissä. Duunitorin kanssa tehtiin kampanja, joka sisälsi artikkelin ja kaksi rekrytointimarkkinointivideota. Duunitorin kautta ostettiin myös lisänäkyvyyttä Espoon kaupungin varhaiskasvatuksen työpaikkailmoituksille. Lisäksi tehtiin kampanjat Jobilla headhuntingin, Rekrytointi.comin ja Sanoman alustoilla. Nämä toteutuivat keväällä ja syksyllä 2022. Lisäksi oli ilmoitus Lastentarha- ja Opettaja-lehdissä.

3 Tavoitteet ja talous

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen tavoitteet ja tulostavoitteet pohjautuvat Espoon kaupungin sekä kasvun ja oppimisen toimialan tavoitteisiin. Ne edistävät suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosityksikön suva-tarinan toteutumista.

Tavoitteet on kuvattu lyhyesti alla. Toteutumisen seurantamittarit sekä arviointi ovat kokonaisuudessaan liitteessä 3.

Tiivistäen voidaan todeta, että suuri osa tavoitteista saavutettiin, vaikka poikkeamiakin mahtui mukaan. Esimerkiksi osallistumisaste on tavoitteen mukaisesti kasvanut vuoden aikana ja palvelusetelimallia on kehitetty. Sekä palvelusetelipäiväkotien että niissä varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä on kasvanut. Lapsen kolmitasoinen tuki on otettu käyttöön 1.8.2022 alkaen ja muutoksen myötä prosesseja on uudistettu ja eVakan toiminnallisuuksia täydennetty. Päivitetty varhaiskasvatussuunnitelma hyväksyttiin kesällä 2022 ja se otettiin käyttöön 1.8.2022.

Tavoitteiden saavuttamisessa esiintyi myös poikkeamia, esimerkiksi tehtäviinsä kelpoisen henkilökunnan osuuden kasvattamisessa, kaksikielisen suomi-englanti - varhaiskasvatuksen lisäämisessä ja itsearviointien toteuttamisessa.

Tulostavoite	Tulosityksikön tavoite
Kaupunkitasoisesti seurattavat tavoitteet	
VT1: Espoo on oppimisen ja sivistyksen kärkikaupunki	
1.1. Espoolaiset lapset osallistuvat laadukkaaseen varhaiskasvatukseen	Espoolaiset lapset osallistuvat laadukkaaseen varhaiskasvatukseen Tavoitearvo: Osallistumisaste kasvaa (vrt. 2021)
1.5. Henkilöstön saannin houkuttelevuus ja henkilöstön jaksaminen varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa	Tehtäviinsä kelpoisen henkilökunnan osuus lisääntyy varhaiskasvatuksessa (Saatavuusohjelma) Tavoitearvo: Tehtäviinsä kelpoisten osuus kasvaa (vrt 2021) Henkilöstö voi hyvin Tavoitearvo: Henkilöstön jaksaminen työssä kasvaa (Työfiilismittari kysymys 2, vrt 2021)
VT2: Espoo toteuttaa palveluja koko espoolaisen yhteisön voimin	
2.2. Palvelutuotanto kehittyä asukas- ja asiakaslähtöisesti ja kustannusvaikuttavasti monituottajamallia hyödyntäen.	Varhaiskasvatuksen palvelusetelimallia kehitetään asiakaslähtöisesti yhteistyössä palveluntuottajien kanssa Tavoitearvo: Lasten lkm > 2021 Tyytyväisyys vähintään 5.18 (vrt. kunta 2021)
VT3: Espoo on taloudellisesti kestävä ja verotukseltaan kilpailukykyinen	
3.1. Toimintamenojen kasvua hillitään Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelman ja talousarvion mukaisesti	Talous toteutuu enintään alkuperäisen talousarvion ja TakE:n mukaisesti. Tavoitearvo: Toteuma <= TA 2022 ja TakE
VT7: Espoo on Suomen paras kotouttaja	
7.1. Espoon kotouttaminen on tuloksellista	Varhaiskasvatus toteuttaa kotouttamista tuloksellisesti Tavoitearvo: Osallistumisaste > 2021 Tavoitearvo: Kielitietoisien oppimisympäristön arviointi tehty 100 %
Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa seurattavat tavoitteet	

Lapset ja nuoret voivat hyvin	Tukemisen periaatteet päivitetään vastaamaan uutta lainsäädäntöä ja vakasuunnitelman perusteita. Tavoitetaso: Perusteet arvioitu ja päivitetty Varhaiskasvatuksessa tunnistetaan tuen tarpeet ja kohdennetaan tukea tarpeen mukaisesti. Inklusion toteutuminen varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa vahvistuu. Tavoitetaso: Erityisluokkiin siirtyneiden lasten lukumäärä <= v.2021
Muu tavoite	Päivitetään varhaiskasvatussuunnitelma yhteistyössä supen ja svebin kanssa Tavoitetaso: Hyväksytty lautakunnissa 30.6.2022 mennessä.
Muu tavoite	Siirtymäprosessi varhaiskasvatuksesta perusopetukseen suunnitellaan ja kuvataan suomenkielisen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyönä. Tavoitetaso: Suunnitelma ja kuvaus tehty Esiopetuksen ja perusopetuksen henkilöstö perehtyy siirtymäprosessien toteuttamiseen. Tavoitetaso: Perehdytys alkanut varhaiskasvatuksessa ja kouluissa
Muu tavoite	Omana tuotantona toteutettava kaksikielinen suomi-englanti -varhaiskasvatus lisääntyy Tavoitearvo: vähintään 3 ryhmää
Muu tavoite	Itsearviointi- ja kehittämisprosessia jatketaan suvan itsearviointikriteerejä käyttäen Tavoitearvo: Itsearviointien toteutuma 100 %

Taulukko 2. Suomenkielisen varhaiskasvatuksen tavoitteet 2022

Varhaiskasvatuspalvelut järjestettiin kokonaistaloudellista ajattelua noudattaen siten, että kaikille hakijoille saatiin mahdollisimman hyvin lasten ja perheiden tarpeita ja toiveita vastaavat varhaiskasvatuspaikat kustannustehokkaasti.

	Alkup. TA 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma 12/2022	Poikkeama Tot-Alk.TA
Tulot	18 667	18 667	21 295	2 628
Menot	-246 248	-246 969	-251 632	-5 384
Toimintakate	-227 581	-228 302	-230 337	-2 756

Taulukko 3. Suomenkielisen varhaiskasvatuksen talousarvion toteutuminen 2022

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen alkuperäisen talousarvion tulo-odotus oli 18,6 miljoonaa euroa. Tilinpäätöksen toteuma oli 21,3 miljoonaa euroa. Tuloja kertyi 2,6 miljoonaa euroa enemmän, saatujen hankeavustuksien myötä.

Asiakasmaksutuloja kertyi lähes 17,4 miljoonaa euroa. Muilta kunnilta ja valtiolta saatavia myyntituottoja kertyi 1,2 miljoonaa euroa. Hanketulojen määrä lisääntyi

vuoden aikana merkittävästi ja niitä kirjattiin vuoden 2022 tilinpäätökseen 2,7 miljoona euroa.

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen alkuperäinen talousarvio vuodelle 2022 oli 246,2 miljoonaa euroa. Talousarvion määrärahaa korotettiin 680 000 eurolla henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden turvaamiseksi. Lisäksi tulosityksien talousarvioon tehtiin pienempiä määrärahasiirtoja kaupunginjohtajan päätöksellä. Tilinpäätöksen toteuma oli 251,6 miljoonaa euroa. Menot ylittivät alkuperäisen talousarvion 5,4 miljoonalla eurolla. Toimintamenojen ylitys koostui lähinnä yksityisen hoidon tuen sekä hankerahoitukseen liittyvien menojen ylityksestä.

Henkilöstön rekrytointi ja sijaisten saatavuus oli edelleen vaikeaa.

Henkilöstökustannuksia lisäsivät uuden työehtosopimuksen mukainen palkankorotus 2 % 1.6.2022 alkaen, varhaiskasvatusyksikön johtajille suunnattu palkankorotus sekä kohdennettu kannustuslisä, jotta veto- ja pitovoima lisääntyisi positiivisen erityiskohtelun kautta ja helpottaisi henkilökunnan palkkaamista. Talousarviossa oli varauduttu 0,5 % palkankorotuksiin. Korotus oli 1,5 prosenttiyksikköä enemmän, sen vaikutus oli lähes 1 milj. euroa.

Henkilöstömenot alittuivat mutta vastaavasti työvoimanvuokrausmenot ylittyivät. Lisäksi työvoimanvuokrauksessa siirtyi menoja 0,4 milj. euroa vuodelta 2021 laskutusviiveen takia. Työvoimanvuokrauksen suureen käyttöön ovat vaikuttaneet rekrytointivaikeudet, hanketyöntekijöiden palkkaus sekä Seuren hinnankorotus, keskimäärin 1,1 % 1.4.2022 alkaen.

Saatujen hankeavustusten perusteella palkatun henkilöstön, koulutuksen ja materiaalien kustannukset lisääntyivät. Saadut hankerahoitustulot kattavat näitä menoja.

Siirtymä yksityisen hoidon tuelta palvelusetelille on ollut arvioitua vähäisempää, mistä johtuen palvelusetelin kustannukset alittuivat liki miljoonalla, mutta vastaavasti yksityisen hoidon tuen kustannukset ylittyivät 3 milj. euroa. Palvelusetelin enimmäisarvoa korotettiin 870 eurosta 891 euroon 1.8.2022 alkaen. Lakisääteisten lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tukien indeksikorotus 1.8.2022 lisäsi kustannuksia noin 0,25 milj. eurolla.

Menot (1 000 €)	TA 2022	mr- muut. + / -	Muutettu TA 2022	TP 2022	Erotus Muut TA- TP	Toteuma % Muut. TA - TP
Kunnalliset päiväkodit	158 948	59	159 007	164 488	-5 481	3,4 %
Perhepäivähoito	5 967	2	5 968	5 939	30	-0,5 %
Avoin varhaiskasvatus	3 761	-12	3 750	3 799	-49	1,3 %
Ostopalvelut	11 523		11 523	11 341	181	-1,6 %
Avustukset	250		250	229	21	-8,5 %
Yksityisen hoidon tuki	8 650		8 650	11 940	-3 290	38,0 %

Palveluseteli	12 400		12 400	11 423	977	-7,9 %
Kotihoidon tuki	17 440		17 440	17 163	277	-1,6 %
Yhteiset kustannukset	27 310	671	27 981	25 311	2 670	-9,5 %
Yhteensä	246 248	721	246 969	251 632	-4 663	1,9 %

Tulot (1 000 €)	TA 2022	mr- muut. + / -	Muutettu TA 2022	TP 2022	Erotus Muut TA- TP	Toteuma % Muut. TA - TP
Päiväkodit	17 275		17 275	17 118	157	-0,9 %
Perhepäivähoito	619		619	652	-33	5,4 %
Avoim varhaiskasvatus	38		38	57	-19	50,8 %
Ostopalvelut	565		565	616	-51	9,0 %
Yhteiset	170		170	2 852	-2 682	1577,5 %
Yhteensä	18 667	0	18 667	21 295	-2 628	14,1 %

Taulukko 4 ja 5. Suomenkielisen varhaiskasvatuksen talousarvion toteutuminen toiminnoittain 2022 / Tilinpäätös 2022

Kunnallisten päiväkotien menojen muutettu talousarvio vuodelle 2022 oli 159 miljoonaa euroa. Tilinpäätöksen toteuma oli 164,5 miljoonaa euroa. Talousarvio ylittyi 5,5 miljoonalla eurolla. Toteumaprosentti talousarvioon nähden oli 3,4 %. Kustannusten ylittymiseen vaikuttivat rekryointivaikeuksien ja hankerahoitustoiminnan lisääntymisestä johtuvat työvoimanvuokrausmenojen sekä ICT-menojen kasvu. Lisäksi osan menojen ylityksestä kattaa budjettivaraus, joka oli tehty tulosityksikön yhteisiin kustannuksiin.

Kunnallisten päiväkotien tulojen muutettu talousarvio oli 17,275 miljoonaa euroa. Kunnallisten päiväkotien tulot ovat pääsääntöisesti asiakasmaksutuloja. Tulot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti 17,118 miljoonaa euroa. Tilinpäätös alittui 157 000 euroa, toteumaprosentti oli -0,9 %.

Perhepäivähoidon muutetun talousarvion menot vuodelle 2022 olivat 5,96 miljoonaa euroa. Menot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti 5,93 miljoonaa euroa. Tilinpäätös alittui 30 000 euroa ja toteumaprosentti oli -0,5 %.

Perhepäivähoidon tulojen talousarvio oli 619 000 euroa ja tilinpäätöksen toteuma oli 652 000 euroa. Talousarvio ylittyi 33 000 eurolla ja toteumaprosentti oli 5,4 %.

Avoimen varhaiskasvatuksen menojen talousarvio vuodelle 2022 oli 3,75 miljoonaa euroa. Tilinpäätöksen toteuma oli noin 3,8 miljoonaa euroa ja talousarvio ylittyi 49 000

eurolla. Toteumaprosentti talousarvioon nähden oli 1,3 %. Menot ylittyivät henkilöstö- ja ICT-kustannusten osalta.

Avoimen varhaiskasvatuksen tulojen talousarvio vuodelle 2022 oli 38 000 euroa. Avoimen varhaiskasvatuksen tulot muodostuvat tilojen kuntalaiskäytön vuokrauksesta. Tilinpäätöksen toteuma oli 57 000 euroa ja tulot ylittyivät 19 000 euroa. Toteumaprosentti talousarvioon nähden oli 50,8 %. Tulojen ylitys koostuu saaduista hanketuloista. Koronaepidemian vuoksi tilojen vuokratuotot jäivät alhaisemmiksi.

Ostopalveluna hankittavan varhaiskasvatuksen menojen talousarvio vuodelle 2022 oli 11,5 miljoonaa euroa. Tilinpäätöksen toteuma oli 11,3 miljoonaa euroa ja talousarvio alittui 0,2 miljoonalla eurolla. Toteumaprosentti talousarvioon nähden oli -1,6 %. Ostopalvelun kustannusten alittumiseen vaikutti muutaman ostopalvelusopimuksen päättyminen kesällä 2022.

Ostopalvelujen tulojen talousarvio vuodelle 2022 oli 565 000 euroa ja tilinpäätöksen toteuma 619 000 euroa. Tuloja kertyi 51 000 euroa enemmän. Toteumaprosentti talousarvioon oli 9 %. Tulot koostuvat asiakasmaksutuloista.

Starttiraha-avustuksiin oli varattu talousarviossa 250 000 euroa vuodelle 2022. Vuoden aikana starttirahaa myönnettiin 250 000 euroa. Vuoden aikana starttirahan takaisin perinnän kautta saatiin palautuksia 21 231 euroa. Tilinpäätöksen toteuma oli 228 769 euroa. Toteumaprosentti talousarvioon oli palautuksien vuoksi -8,5 %.

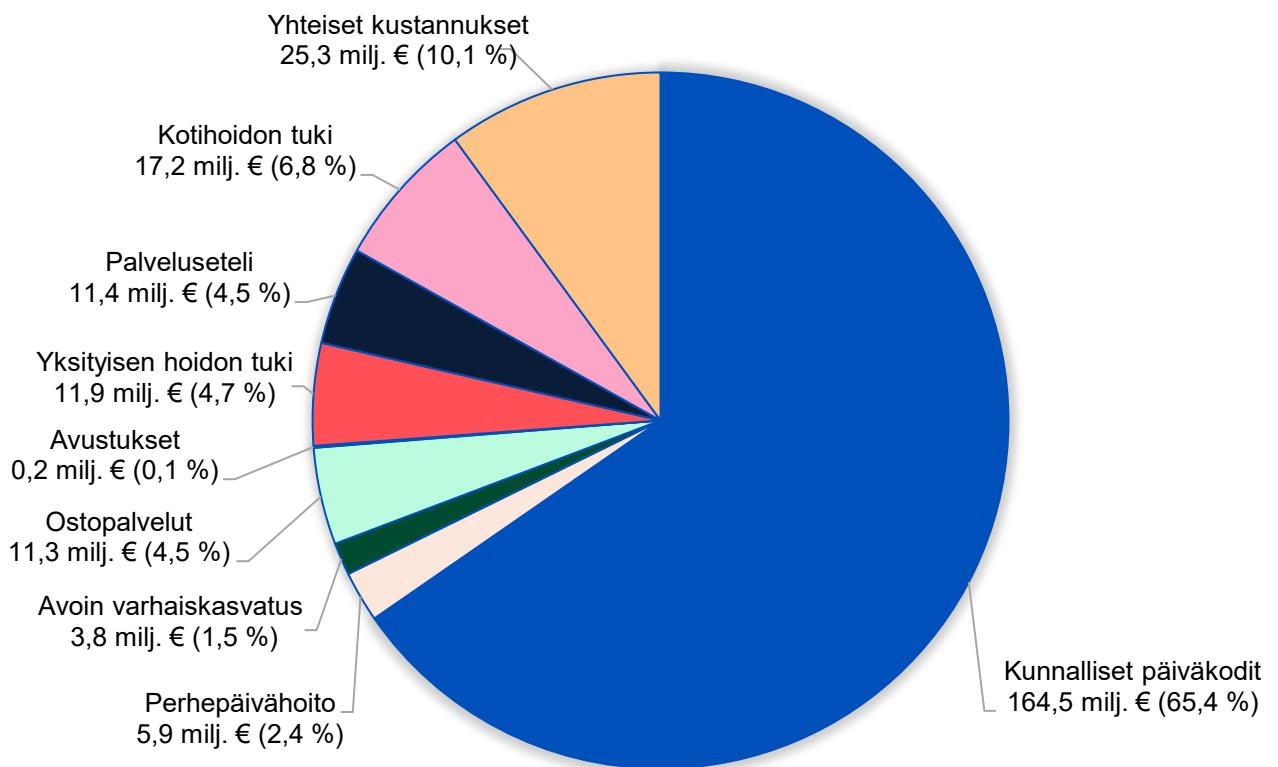
Yksityisen hoidon tuen kustannuksiin oli talousarviossa 2022 varattu 8,65 miljoonaa euroa. Tilinpäätöksen toteuma oli 11,9 miljoonaa euroa. Talousarvio ylittyi 3,3 miljoonalla eurolla. Toteumaprosentti talousarvioon nähden oli 38 %. Palvelusetelille siirtyi ennakoitua vähemmän palveluntuottajia ja lapsia, mikä vaikutti yksityisen hoidon tuen kustannusten ylitykseen.

Palvelusetelillä tuotettavan varhaiskasvatuksen kustannuksiin oli talousarviossa 2022 varattu 12,4 miljoonaa euroa. Talousarvio alittui noin yhdellä miljoonalla eurolla. Toteumaprosentti talousarvioon nähden oli -7,9 %. Palvelusetelille siirtyi ennakoitua vähemmän palveluntuottajia ja lapsia, mikä vaikutti palvelusetelikustannusten alitukseen.

Kotihoidon tuen kustannuksiin oli talousarviossa varattu 17,44 miljoonaa euroa. Tilinpäätöksen toteuma oli 17,16 miljoonaa euroa. Talousarvio alittui 277 000 eurolla. Toteumaprosentti talousarvioon nähden oli -1,6 %. Kotihoidon tuella olevien lasten määrä väheni vuoden aikana, mikä vaikutti kustannusten alittumiseen.

Yhteiset kustannukset, joka kattaa suomenkielisen varhaiskasvatuksen hallinnon, henkilöstön osaamisen, hyvinvoinnin edistämisen, kehittämistoiminnan, kasvun, kehityksen ja oppimisen tuen, kielen ja kulttuurin tuen kustannukset, varahenkilöstön sekä kaupungin sisäiset palvelumaksut. Näiden kustannusten muutettu talousarvio oli 28 miljoonaa euroa. Tilinpäätöksen toteuma oli 25,3 miljoonaa euroa. Talousarvio alittui 2,7 miljoonalla eurolla. Toteumaprosentti talousarvioon nähden oli -9,5 %. Menojen alitus johtuu mm. rekrytointivaikeuksista sekä budjettivarauksista, jotka tehtiin tulosityksikön yhteisiin kustannuksiin ja joiden käyttö toteutui kunnallisen päiväkotitoiminnan puolella.

Yhteisten kustannusten tulojen talousarvio vuodelle 2022 oli 170 000 euroa, joka koostui perinnän kautta saatavista asiakasmaksuista. Tilinpäätöksen toteuma oli 2,9 miljoonaa euroa ja talousarvio ylittyi lähes 2,7 miljoonalla eurolla. Toteumaprosentti talousarvioon nähden oli 1577,7 %. Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa osallistuttiin vuoden aikana merkittävästi aiempaa enemmän hankerahoitushakemuksiin. Tulokertymä koostuu saaduista hankerahoituksista.

Kuva 4. Suomenkielisen varhaiskasvatuksen tilinpäätös 2022 toiminnoittain

Kuvassa 4 on esitelty suomenkielisen varhaiskasvatuksen kustannusten jakautuminen eri palvelumuodoille vuonna 2022

Kunnallisten päiväkotien osuus kustannuksista oli lähes kaksi kolmasosaa 65,4 prosenttia. Yhteisten kustannusten osuus oli 10 prosenttia. Kotihoidon tuen osuus oli hieman alle 7 prosenttia. Yksityisen hoidon tuen, ostopalvelun ja palvelusetelin kustannukset olivat samansuuruisia noin 4,5 prosenttia kukin palvelumuoto. Perhepäivähoidon 2,4 prosenttia ja avoimen varhaiskasvatuksen 1,5 prosenttia.

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa sekä osassa ostopalveluita kustannukset ovat bruttokustannuksia, eli niihin ei sisälly asiakasmaksujen osuutta. Lasten hoidon tuet ovat nettokustannuksia.

4 Palvelut

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen tehtävänä on tarjota ja kehittää varhaiskasvatusikäisten (10 kk-6 v) lasten ja heidän perheidensä tarpeiden mukaisia, monimuotoisia ja laadukkaita varhaiskasvatuspalveluja. Varhaiskasvatuspalvelut sisältävät myös esiopetuksen, esiopetusikäisten lasten valmistavan opetuksen, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuen, palvelusetelin sekä avoimen varhaiskasvatuksen.

Varhaiskasvatuspalvelujen keskeisin tavoite on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia sekä tukea lapsen oppimisen edellytyksiä, edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista. Lapsia ja vanhempia kuullaan varhaiskasvatuksen järjestämisessä ja kehittämässä.

Varhaiskasvatuslain mukaan vanhemmat voivat valita alle kouluikäiselle lapselleen kunnan järjestämän varhaiskasvatuspaikan tai järjestää lapsen varhaiskasvatuksen yksityisen hoidon tuella tai palvelusetelillä. Oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna lasten huoltajien on huolehdittava siitä, että lapsi osallistuu esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Maksuttoman esiopetuksen lisäksi lapsi voi olla esiopetukseen liittyvässä varhaiskasvatuksessa.

Kunnan järjestämiä varhaiskasvatuspalveluja ovat kunnan omana toimintana toteutettu varhaiskasvatus päiväkodissa, ryhmäperhepäivähoitona tai perhepäivähoitajan kotona sekä ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus.

Perhe voi myös valita varhaiskasvatuksen palvelusetelin (1.8.2021 alkaen), jolla lapselle voi hakea varhaiskasvatuspaikan yksityisestä palvelusetelipäiväkodista.

Varhaiskasvatusta on tarjolla myös yksityisissä päiväkodeissa, joihin perhe voi hakea Espoon rahoittamaa lakisääteistä yksityisen hoidon tukea ja siihen liittyvää kuntalisää.

Lasten kotihoidon tukeen kuuluu lakisääteinen kotihoidon tuki ja kunnan päättämä kuntalisä (Espoo-lisä).

Lasten kotihoidon tuki ja yksityisen hoidon tuki sekä niihin liittyvät kuntalisät maksetaan pääasiassa Kelan kautta, mutta kaikista kustannuksista vastaa kunta.

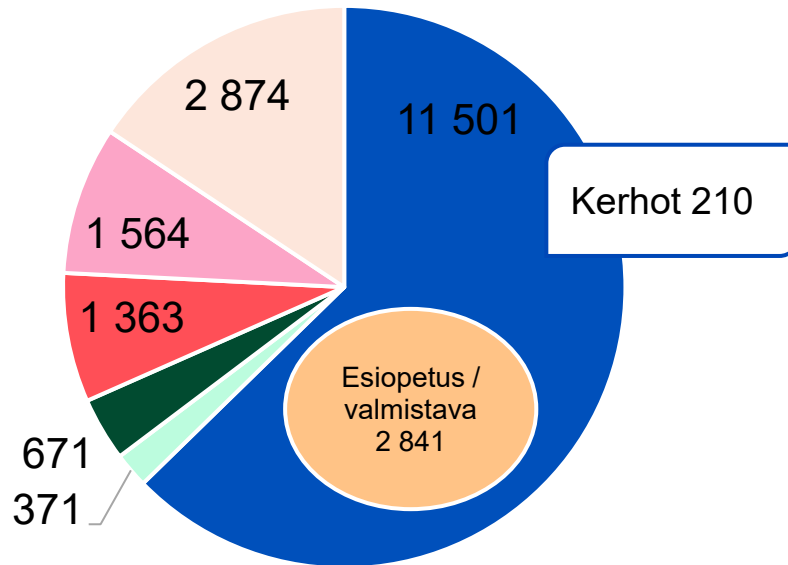
Avointa varhaiskasvatusta järjestetään asukaspuistoissa ja kerhoissa.

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosityksikkö vastaa esiopetuksen järjestämisestä ja koordinoinnista sekä esiopetusikäisten lasten valmistavasta opetuksesta. Suomenkielisen perusopetuksen tulosityksikkö toteuttaa osan kouluilla tapahtuvasta esiopetusikäisten lasten perusopetukseen valmistavasta opetuksesta ja esiopetuksesta.

Suomenkieliseen varhaiskasvatukseen osallistui vuoden aikana keskimäärin 15 694 lasta. Osallistumisaste oli ennakkotiedon mukaan Espoon tasolla 81,1 prosenttia, mikä on 0,6 prosenttiyksikköä korkeampi kuin vuonna 2021.

Kuvassa 5 on lasten määrä eri palveluissa vuoden 2022 lopussa. Avoimen varhaiskasvatuksen kerhotoimintaan osallistui 210 lasta. Suomenkielisen varhaiskasvatuksen järjestämässä esiopetuksessa ja valmistavassa opetuksessa oli 2 841 lasta.

Yksityisen hoidon tuella oli 1 564 lasta. Heistä 93,4 % oli yksityisessä päiväkodissa. Loput olivat yksityisessä perhepäivähoidossa tai perhe oli palkannut lapselleen hoitajan kotiin.

- Kunnalliset päiväkodit
- Ostopalvelut
- Yksityisen hoidon tuki
- Kunnallinen pph ja rpph
- Palveluseteli
- Lasten kotihoidon tuki

Kuva 5. Lasten määrä varhaiskasvatuksen eri muodoissa sekä lasten kotihoidon tuella joulukuussa 2022

Kunnallisissa päiväkodeissa oli 11 501 lasta ja perhepäivähoidossa yhteensä 371 lasta. Ostopalvelupäiväkodeissa lapsia oli 671 ja palvelusetelillä 1 363.

4.1 Varhaiskasvatuksen palveluohjaus

Varhaiskasvatuksen palveluohjaus neuvoo ja ohjaa perheitä kaikissa kunnallisiin, yksityisiin ja palvelusetelillä tuotettuihin varhaiskasvatuspalveluihin sekä lasten hoidon tukiin liittyvissä asioissa. Palveluohjaajat tekevät päätökset kunnalliseen varhaiskasvatukseen, kerhoihin ja varhaiskasvatuksen järjestämään esiopetukseen, sekä palvelusetelipäätökset hyväksytyihin palveluseteliyksiköihin. Vuoden 2022 aikana palveluohjaajat tekivät yhteensä noin 13 000 päätöstä.

Palveluohjaus tiedottaa varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen hakemiseen liittyvistä asioista pääsääntöisesti Espoon varhaiskasvatuksen nettisivuilla ja sosiaalisen median kanavilla, tarvittaessa myös kaupunkitason somekanavilla. Varhaiskasvatuksen palveluohjausta on mahdollista saada puhelinpalveluna, sähköpostitse ja chatin

kautta. Vuoden 2022 aikana palveluohjauksessa vastattiin kuukausittain 600–800 asiakaspuheluun. Palveluohjaus ohjaa asiakkaita suomen ja englannin kielellä.

Palveluohjaus käyttää hakemusten käsittelyssä ja päätöksenteossa eVaka-toiminnanohjausjärjestelmää, jonka kehittämisessä palveluohjaus on omalta osaltaan ollut mukana. Se mahdollistaa asiakkaalle entistä helpomman ja dokumentoidumman asiointi- ja palveluprosessin. Kehittämistyö jatkuu edelleen.

Palveluohjaus tekee tiivistä yhteistyötä varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen hakemiseen ja palveluohjaukseen liittyvissä asioissa Hello Espoon infon kanssa. Yhteistyötä on kehitetty maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden oikea-aikaisen ja tarkoituksenmukaisen palveluohjauksen ja uusien toimintatapojen löytämiseksi. Tarvittaessa asiakkaat saavat myös face-to-face -palveluohjausta Hello Espoo infossa.

Palveluohjaustiimin lisäksi varhaiskasvatuksen palveluohjaus kuuluu kaikkien varhaiskasvatuksen esimiesten ja koko henkilökunnan tehtäviin. Asiakasta palvellaan ja ohjataan kaikissa varhaiskasvatuksen toimipisteissä. Tietoa alueiden varhaiskasvatuspaikka- ja hakijatilanteesta saa kuitenkin vain palveluohjaustiimistä.

4.2 Kunnalliset päiväkodit ja perhepäivähoito

Suurin osa varhaiskasvatuksesta toteutettiin kunnallisissa päiväkodeissa. Perhepäivähoidon kysyntä on viime vuosina vähentynyt.

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on käytössä varhaiskasvatuspaikkatakuu, joka mahdollistaa tietyin ehdoin lapsen paluun tuttuun varhaiskasvatuspaikkaan, jos lapsi jää pois varhaiskasvatuksesta esimerkiksi vanhemman vanhempainvapaan ajaksi.

4.3 Yksityinen varhaiskasvatus

Yksityistä varhaiskasvatusta järjestetään Espoossa ostopalveluna, palvelusetelillä ja yksityisen hoidon tuella.

Yksityinen varhaiskasvatus	Yksikkömäärät	Lapsimäärät
Päiväkodit, nettobudjetoidut ostopalvelut	26	364
Päiväkodit, kilpailutetut ostopalvelut	7	307
Päiväkodit, palveluseteli	25	1363
Päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit, yksityisen hoidon tuki	42	1460
Perhepäivähoitajat, yksityisen hoidon tuki	26	68

Taulukko 6. Espoon suomenkielisen varhaiskasvatuksen yksityisen toiminnan yksiköiden määrä vuonna 2022 ja lasten lukumäärä yksityisissä yksiköissä 31.12.2022 tilanteen mukaan.

4.3.1 Ostopalveluna hankittu varhaiskasvatus

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosityksikössä järjestetään varhaiskasvatusta ostopalveluna päiväkodeissa. Ostopalveluna hankitussa varhaiskasvatuksessa oli vuoden 2022 lopussa 671 lasta.

Kilpailutettuja ostopalvelupäiväkoteja oli vuoden 2022 lopussa seitsemän ja lisäksi varhaiskasvatusta ostettiin 18 päiväkodilta vuosisopimuksen perusteella.

Ostopalvelujen laatua valvotaan säännöllisesti toteutettavilla auditointikäynneillä.

Varhaiskasvatuspalveluja hankittiin ostopalvelusopimuksilla tai maksusitoumuksilla yhteensä 11,3 miljoonalla eurolla.

4.3.2 Varhaiskasvatuksen palveluseteli

Varhaiskasvatuksen palveluseteli otettiin käyttöön 1.8.2021. Vuoden 2022 lopussa palvelusetelillä oli 1 363 lasta. Varhaiskasvatuspalveluja hankittiin palvelusetelillä 11,4 miljoonalla eurolla.

Yksityisen varhaiskasvatuksen toiminnassa painottui palvelusetelin käytön tukeminen kaupungin sisäisenä yhteistyönä eri toimijoiden kanssa kuten myös yhteistyössä palveluntuottajien kanssa. Palvelusetelille hakeutui kolme päiväkotia (Pilke Kaisla, Pilke Playschool Laajalahti, Peikkometsän liikuntapäiväkotii) vuoden 2022 aikana.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin sääntökirjan yleinen osa päivitettiin ja hyväksyttiin lautakunnassa. Sääntökirjan erityinen osa päivitettiin ja sen hyväksyi viranhaltijapäätöksensä kasvun ja oppimisen toimialajohtaja.

eVaka-toiminnanohjausjärjestelmää kehitettiin palveluseteliin liittyvien toiminnallisuuden osalta. Lisäksi jatkettiin sähköisen palvelusetelituottajaksi hakeutumisen järjestelmän (PSOP) käyttöä palveluntuottajaksi hakeutuvien kanssa.

Kaksi varhaiskasvatuksen erityisopettajaa rekrytoitiin ja palkattiin palveluseteli- ja yksityisen hoidon tuen yksiköihin lasten tuen asioihin kohdentuen.

4.3.3 Yksityisen hoidon tuki ja Espoo-lisät

Yksityisen hoidon tukea maksetaan perheille, jotka valitsevat lapselleen varhaiskasvatuksen yksityisestä päiväkodista tai perhepäivähoidosta ja perheille, jotka palkkaavat työsopimussuhteisen hoitajan hoitamaan lapsiaan. Yksityisen hoidon tukea maksettiin 1 564 lapsesta joulukuussa 2022.

Yksityisen hoidon tuki ja siihen liittyvä kuntalisä haetaan ja maksetaan pääasiassa Kelan kautta, mutta rahoittajana on kunta. Tuki maksetaan varhaiskasvatuspalvelujen tuottajalle, jolloin se ei ole perheelle veronalaista tuloa.

Lakisääteisten tukien yhteydessä maksetaan Espoon päättämiä yksityisen hoidon tuen kuntalaisia. Tarkempi erittely yksityisen hoidon tuesta ja kuntalaisista on liitteessä 2.

Lisäksi Espoo maksaa yksityiseen varhaiskasvatukseen sisaruslisää toisesta lapsesta lukien. Viisivuotiaiden maksuttoman 20 viikkotunnin järjestämiseen myönnetään lapsikohtaista kuntalaisää vastaava euromäärä kuin kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevien 5-vuotiaiden lasten maksusta annettava alennus enimmillään. Nämä lisät maksetaan Espoon kasvun ja oppimisen toimialan talousyksiköstä, koska Kelalla ei ole mahdollisuutta maksaa muita kuin lakisääteisiin tukiin liittyviä kuntalaisia.

Yksityisen hoidon tukeen käytettiin 11,9 miljoonaa euroa. Sisarulisää maksettiin yksityiseen varhaiskasvatukseen 435 000 euroa ja kuntalisää 5-vuotiaiden lasten maksuttomaan 20 viikkotunnin varhaiskasvatukseen 357 000 euroa.

4.3.4 Starttiraha-avustus yksityisille palveluntuottajille

Varhaiskasvatusta kehitetään yhteistyössä yksityisten palveluntuottajien kanssa siten, että osa uusista paikoista on yksityisiä. Yksityisten varhaiskasvatuspaikkojen perustamista tuetaan maksamalla starttiraha-avustusta, joka on enintään 3 000 euroa uutta perustettavaa varhaiskasvatuspaikkaa kohden. Starttiraha-avustusta myönnetään tilojen hankkimisesta ja muutostöistä aiheutuviin kustannuksiin ja irtaimistokustannuksiin. Starttiraha-avustusta myönnetään lisäksi toiminnan käynnistämiseen tarvittavien toimintavälineistön ja -materiaalien hankintakustannuksiin.

Vuoden 2022 talousarvioon oli varattu 250 000 euroa starttiraha-avustusten maksamiseen. Sitä myönnettiin yhteensä neljän päiväkodin toiminnan käynnistämiseen.

4.6 Lasten kotihoidon tuki ja Espoo-lisä

Lasten kotihoidon tukea maksetaan alle 3-vuotiaiden lasten perheille lapsista, jotka eivät ole varhaiskasvatuksessa. Lasten kotihoidon tukeen kuuluu lakisääteinen kotihoidontuki ja Espoo-lisä. Lasten kotihoidon tuki ja siihen liittyvät kuntalisät maksetaan pääasiassa Kelan kautta, mutta kaikista kustannuksista vastaa kunta.

Lakisääteinen hoitoraha perheen nuorimmasta lapsesta oli vuoden 2022 alussa 350,27 eur/kk ja tulosidonnainen hoitolisä 0–187,45 eur/kk. Lisäksi lakisääteistä hoitorahaa maksettiin 104,86 eur/kk alle 3-vuotiaasta sisaruksesta ja 67,38 eur/kk kolme vuotta täyttäneestä sisaruksesta.

Kotihoidon tuen lakisääteisiin osiin tuli 3,5 % korotus kansaneläkeindeksiin sidottujen tukien indeksitarkastuksen takia 1.8.2022 alkaen. Tämän jälkeen lakisääteinen hoitoraha perheen nuorimmasta lapsesta oli 362,61 €/kk ja tulosidonnainen hoitolisä 0–194,06 €/kk. Lakisääteinen hoitoraha alle 3-vuotiaasta sisaruksesta oli 108,56 €/kk ja kolme vuotta täyttäneestä sisaruksesta 69,76 €/kk.

Kuntalisä oli 160 eur/kk alle 2 v 6 kk ikäisestä lapsesta. Kotihoidon tuen Espoo-lisän maksamisen ehtona oli, että kaikista perheen lapsista maksetaan kotihoidon tukea. Esiopetukseen oikeutettu lapsi voi osallistua perusopetuslain mukaiseen esiopetukseen. Jos kotihoidon tuella olevan lapsen sisaruksella todetaan erityisen tuen tarve ja siitä on asiantuntijalausunto, Espoo-lisää maksetaan, vaikka erityistä tukea tarvitseva lapsi olisi varhaiskasvatuksessa.

Espoossa on lisäksi käytössä kaksi harkinnanvaraista muuta kotihoidon tuen Espoo-lisää; monikkoperheiden tuki ja ottolapsen Espoo-lisä.

Monikkoperheille suunnattua tukea maksetaan, jos perheeseen on syntynyt tai otettu ottolapseksi samanaikaisesti useampi kuin yksi lapsi. Pidentetyn vanhempainrahakauden ajalta maksetaan kunnallisena lasten kotihoidon tukena 160,00 euroa/kk toisesta lapsesta lukien.

Ottovanhemmille maksetaan kotihoidon tuen Espoo-lisää 160,00 euroa kuukaudessa ajanjaksolta, joka päättyy, kun vanhempainrahakauden alkamisesta on kulunut kaksi vuotta tai lapsi aloittaa koulun.

Lasten kotihoidon tuen määräraha sisältää lakisääteisen kotihoidon tuen ja kotihoidon tuen Espoo-lisän. Kotihoidon tukeen käytettiin 17,2 miljoonaa euroa, josta Espoo-lisän osuus oli 2,9 miljoonaa euroa. Joulukuussa 2022 lasten kotihoidon tukea maksettiin 2 597 perheelle yhteensä 2 902 lapsesta.

4.7 Esiopetus

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosityksikkö vastaa esiopetuksen järjestämisestä ja koordinoinnista.

Vuoden 2022 lopun tilanteessa esiopetusta ja esiopetusikäisten perusopetukseen valmistavaa opetusta järjestettiin suomenkielisen varhaiskasvatuksen toimesta yhteensä 2 841 lapselle 116 päiväkodissa ja 18 koulussa. Lisäksi suomenkielisen perusopetuksen toteuttamassa esiopetuksessa ja valmistavassa opetuksessa oli 400 lasta 11 koululla. Perusopetukseen valmistavaan opetukseen osallistui suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa 6-vuotiaita lapsia 494.

Esiopetuksen hankinnan kilpailutus toteutettiin dynaamisena toimittajarekisterinä syksyllä 2022. Hankinnan tavoitteena on tuottaa laadukasta esiopetusta espoolaisissa yksityisissä varhaiskasvatusyksiköissä, jotka tuottavat varhaiskasvatusta ostopalveluna, palvelusetelillä tai yksityisen hoidon tuella. Dynaamiseen toimittajarekisteriin valitaan kaikki soveltuvuus-, vähimmäisvaatimukset sekä muut osallistumispyynnössä asetetut vaatimukset täyttävät palveluntuottajat. Esiopetuspalvelun hankinta toteutettiin hankintalain (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1397/2016) mukaisesti.

4.8 Avoin varhaiskasvatus

Avoimet varhaiskasvatuspalvelut (asukaspuistot ja kerhot) tarjoavat lakisääteistä varhaiskasvatustoimintaa täydentävän vaihtoehdon. Avoimet varhaiskasvatuspalvelut ovat perheille suunnattuja, pääsääntöisesti maksuttomia palveluja, joissa lapsilla on mahdollisuus luoda ystävyys-suhteita ja harjoitella tärkeitä sosiaalisia taitoja yhdessä toisten lasten ja aikuisten kanssa.

Avoimen varhaiskasvatuksen palveluja tarjottiin kaikilla palvelualueilla. Asukaspuistoja Espoossa on 16. Käyttäjiä asukaspuistoissa oli keskimäärin 1080 päivässä. Asukaspuistojen käyttäjinä olivat alle kouluikäiset lapset huoltajineen sekä koululaiset aamuisin ja iltapäivisin. Pienille koululaisille (1–2 -luokkalaisille) tarjottiin mahdollisuus maksulliseen välipalaan koulujen toiminta-aikana.

Kerhot tarjoavat vaihtoehdon koko- tai osapäiväiselle varhaiskasvatukselle. Kerhotoiminnan tavoitteena on tukea kotihoidossa olevien lasten varhaiskasvatusta tarjoamalla lapsille toimintaa vertaisryhmässä. Kotihoidon tuella olevien perheiden lapset voivat osallistua kerhotoimintaan huoltajan menettämättä tukea. Jos perheelle maksetaan yksityisen hoidon tukea, ei lapselle voida myöntää kerhopaikkaa. Vuoden 2022 lopussa suomenkielisen varhaiskasvatuksen kerhoissa oli yhteensä 210 lasta.

Asukaspuistotoiminnalle laadittiin kehittämissuunnitelma vuosille 2021–2023. Kehittämisen tavoitteena on laatia monitoimijainen Tulevaisuuden asukaspuisto -konsepti, vahvistaa verkostomaista palveluiden tuottamista, vahvistaa asiakkaiden osallisuutta asukaspuistotoiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa sekä vahvistaa asukaspuistotoiminnan palaute- ja arviointikäytäntöjä. Kehittämistyön tuloksena avoimelle varhaiskasvatukselle on laadittu omat itsearviointikriteerit, luotu uusi toimintasuunnitelma sekä uudistettu tilastointia.

4.9 Lapsen tuki varhaiskasvatuksessa

Silloisessa opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnassa päätettyjen kehityksen, kasvun ja oppimisen tuen linjausten mukaan tuki järjestetään ensisijaisesti erilaisin joustavin järjestelyin lapsen omassa päiväkotitai perhepäivähoitoryhmässä inklusioperiaatteiden mukaisesti. Toimiva yhteistyö huoltajien kanssa on keskeisessä asemassa lapsen tuen suunnittelussa.

Kevätkausi 2022 valmisteltiin uusia prosesseja ja lomakkeita sekä koulutettiin henkilökuntaa 1.8.2022 muuttuneeseen varhaiskasvatuksen lainsäädäntöön, varhaiskasvatuksen opetussuunnitelman perusteisiin ja Espoon varhaiskasvatussuunnitelmaan. Elokuun alusta varhaiskasvatukseen tuli tuen kolmitasoisuus ja siihen liittyvät hallinnolliset päätökset kuulemisineen.

Palvelualueilla työskenteli seitsemän varhaiserityiskasvatuksen koordinaattoria sekä 67 laaja-alaista varhaiskasvatuksen erityisopettajaa. Laaja-alaiset varhaiskasvatuksen erityisopettajat työskentelivät varhaiskasvatusyksiköissä yhdessä henkilökunnan kanssa käyttäen menetelminä muun muassa mallintamista, samanaikaisopetusta ja ohjauskeskusteluita. Yksityisen varhaiskasvatuksen lasten tuen konsultointi- ja koordinoititehtäviin kohdennettiin kaksi varhaiserityiskasvatuksen koordinaattoria elokuusta 2022 alkaen.

Jokaisella palvelualueella on myös alueen tarpeiden mukaisesti erityisryhmiä (27) ja pedagogisesti vahvistettuja ryhmiä (31). Lisäksi suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa on eriytyisavustajia ja avustajia sekä vakinaisissa tehtävissä että määräaikaisina Seure henkilöstöpalvelut Oy:stä hankittuna. Kehityksen ja oppimisen tukeen kohdennetaan myös lastenhoitajan resurssia. Palvelualueilla työskentelee 17 lastenhoitajaa lasten kehityksen ja oppimisen tuen tehtävissä. Tämä lastenhoitajien resurssi mahdollistaa toimimisen tarkoituksenmukaisissa pienryhmissä lapsen kehityksen ja oppimisen tukemiseksi.

Varhaiskasvatuksen henkilöstölle ja esihenkilöille järjestettävissä koulutuksissa on huomioitu Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa korostuva inklusiivisuus.

Ennaltaehkäisevää työtä jatkettiin perhe- ja sosiaalipalvelujen kanssa. Yhteistyö neuvolan, lasten kuntoutuspalveluiden, lasten psykiatrisen yksikön ja perheneuvolan kanssa oli keskeisessä asemassa. Esiopetusta koskeva oppilashuolto toteutui yhteistyössä oppilashuollon ammattihenkilöstön kanssa.

Varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen Tuki- ja inklusio -hanke jatkui osana Opetus- ja kulttuuriministeriön Oikeus oppia -kehittämishjelmaa 2020–2022. Varhaiskasvatuksen hanke on ruotsinkielisten sivistyspalveluiden ja suomenkielisen

varhaiskasvatuksen yhteistyöhanke. Esi- ja perusopetuksen hanke on kolmen tulosyksikön (suomenkielinen varhaiskasvatus, ruotsinkieliset sivistyspalvelut ja suomenkielinen perusopetus) yhteishanke. Verkostoyhteistyöllä vahvistetaan ja kehitetään hyviä toimintamalleja sekä tuen rakenteita. Tavoitteena on oppimisen ja koulunkäynnin tuen sekä inklusion kehittäminen. Hankkeen avulla pyritään selkeyttämään ja vahvistamaan kolmiportaisen tuen rakennetta sekä kehittämään oppilaan eheää koulupolkua.

Suomenkielinen varhaiskasvatus pääsi elokuussa mukaan koko Länsi-Uudellamaalla toteutettavaan Lastenpsykiatrinen jalkautuva tuki varhaiskasvatukseen (LAVA) - hankkeeseen (2022–2023). Espoon lastenpsykiatrinen yksikkö tarjoaa siinä konsultointitukea lapsen arjessa. Konsultaatiossa työskennellään varhaiskasvatussyksiköiden työntekijöiden kanssa eikä ryhmän lapsille synny asiakkuutta lastenpsykiatriseen yksikköön. Varhaiskasvatussyksiköiden arkeen tuotavan lastenpsykiatrisen tuen toivotaan toisaalta toimivan ennaltaehkäisevästi eli vähentävän mahdollista raskaampien palveluiden tarvetta ja toisaalta tukevan oikeiden palveluiden piiriin ohjautumisessa. Hankkeen avulla pyritään myös lisäämään varhaiskasvatuksen henkilökunnan työssä jaksamista osaamista lisäämällä.

Kunnallisessa ja ostopalveluna järjestetyssä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista 1584 (12,1 %) tarvitsi kehityksen, kasvun ja oppimisen tukea vuonna 2022.

Suomenkielinen varhaiskasvatus ja suomenkielinen opetus vahvistivat tukea tarvitsevien lasten kasvun ja oppimisen tuen järjestämistä jatkumona varhaiskasvatuksesta perusopetukseen. Esi- ja perusopetuksen tuki ja inklusio - hankkeen työ kohdentui erityisesti tämän nivelvaiheen ja inklusion kehittämiseen.

4.10 Kieli- ja kulttuuritietoinen varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on antaa kaikille lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen, edistää sukupuolten tasa-arvoa sekä antaa valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa yleistä kulttuuriperinnettä sekä kunkin kielellistä, kulttuurista, uskonnollista ja katsomuksellista taustaa. Varhaiskasvatuksessa arvostetaan kaikkia kieliä ja kulttuureja ja ne huomioidaan lapsiryhmien kieli- ja kulttuuritietoisien pedagogiikan toteuttamisessa.

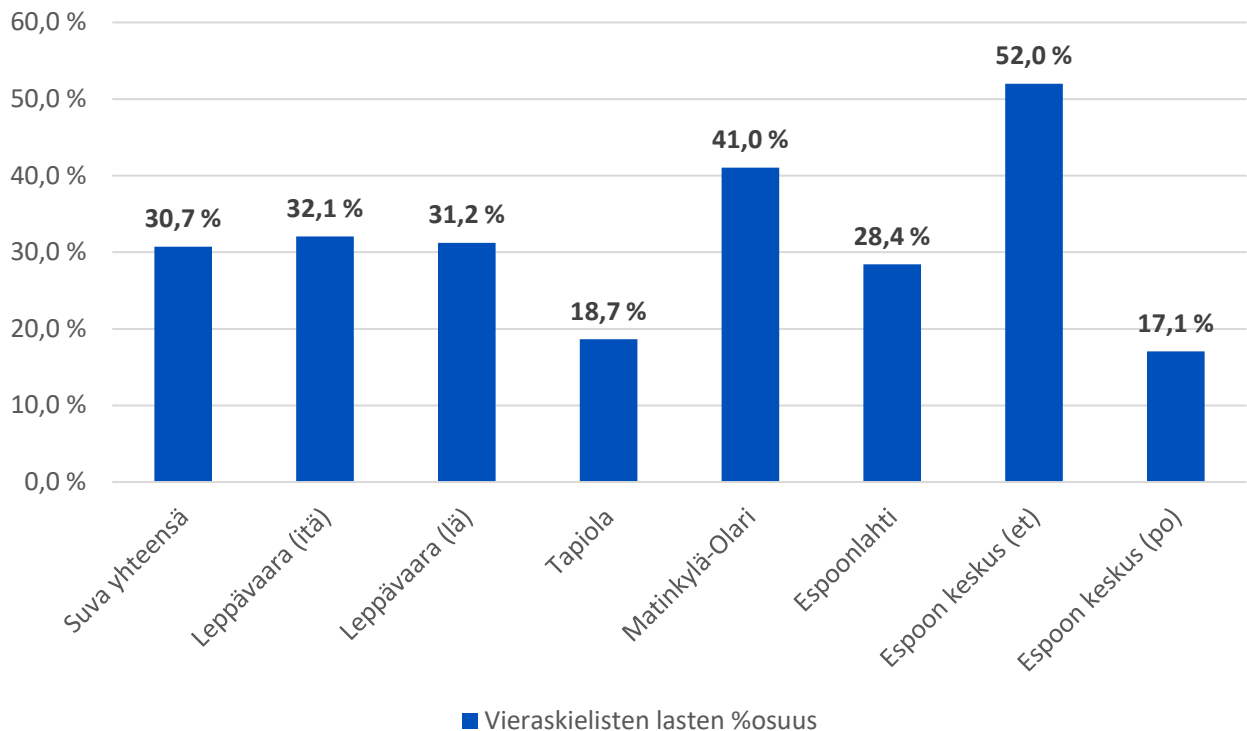
Vuoden 2022 aikana kieli- ja kulttuuritietoista varhaiskasvatusta kehitettiin useiden erilaisten hankkeiden ja toimien avulla. Nämä hankkeet ja toimet on kuvattu tarkemmin Varhaiskasvatuksen kehittäminen- kohdassa.

Espoon suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa työskentelee lisähenkilöstönä 37 kieli- ja kulttuuriopettajaa. Varhaiskasvatuksen kieli- ja kulttuuriopettajien työn toimintaperiaatteet ja -käytännöt Espoossa hyväksyttiin suomenkielisen varhaiskasvatuksen johtoryhmässä kesäkuussa 2022.

Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa olevat lapset puhuivat yli 90:tä eri kieltä. Yleisimmät kielet suomen jälkeen olivat venäjä (546), arabia (412), somali (347), englanti (283) ja albania (265).

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista vieraskielisten lasten osuus oli 30,7 %. Osuus on kasvanut vuodesta 2021 (vuonna 2021 vastaava luku oli 29,3 %) ja

muutos on samansuuntainen kaikilla palvelualueilla. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa osuus oli palvelualueetasolla suurin Espoon keskuksen eteläisellä palvelualueella (52 %) ja pienin Espoon keskuksen pohjoisella palvelualueella (17,1 %).

Kuva 6. Vieraskielisten lasten osuus kunnallisen varhaiskasvatuksen lapsista joulukuun 2022

Yksityisistä varhaiskasvatuspalveluista vieraskielisten osuus oli suurin palvelusetelivarhaiskasvatuksessa (29 %). Osuus on kasvanut edellisestä vuodesta yli viidellä prosenttiyksiköllä (2021: 23,6 %).

4.11 Varhaiskasvatuksen palveluverkko ja siinä tapahtuneet muutokset

Vuonna 2022 otettiin käyttöön Vermon, Metsolan ja Nöykkiönniityn päiväkodit. Vermon päiväkodin valmistuttua Mäkkylän päiväkodin toiminta päättyi.

Metsolan päiväkotiin siirtyi Tapiolan päiväkotiperuskorjauksen ajaksi vuoden 2024 kevääseen asti. Väistöön vuoden 2019 lopulla siirtynyt Pisan päiväkotitoiminta oli väistössä vuoden 2022 loppupuolelle asti peruskorjauksen takia. Lehtikuusen ryhmäperhepäiväkotitoiminta siirtyi vuokratiloista Latokasken päiväkodin yhteyteen. Lisäksi yhden ryhmän päiväkotitoiminta Sunakatti lakkautettiin kesällä 2022.

Syksyn aikana valmisteltiin usean päiväkodin korjausten aikaisia väistöratkaisuja. Niitä voidaan toteuttaa uusien päiväkotien valmistuessa loppuvuodesta 2023 alkaen.

Yksityisen varhaiskasvatuksen tarjonta kasvoi. Vuoden aikana aloittivat toimintansa Pilke Kaisla, Pilke Playschool Laajalahti ja Peikkometsän liikuntapäiväkotitoiminta. Pilke Kissankulma muutti uusiin tiloihin ja muutti nimensä Pilke Playschool Espoonlahdeksi. Samalla päiväkodin varhaiskasvatuspaikkamäärä kasvoi.

Palvelualue									
	Leppävaara itäinen	Leppävaara läntinen	Tapiola	Matinkylä- Olari	Espoon- lahti	Espoon keskus eteläinen	Espoon keskus pohjoinen	ESPOO	
Kunnallinen varhaiskasvatus	Päiväkodit	22	19	21	23	27	18	16	146
	joista esiopetuksen järjestämisspaikkoja	11	10	14	15	15	9	7	81
	Ryhmäperhepäiväkodit	5	6	2	2	5	4	8	32
	Perhepäivähoitajat	0	1	1	1	6	1	6	16
	Suvan toteuttama esiopetus ja siihen liittyvä varhaiskasvatus koulujen tiloissa, koulujen määrä	1	1	2	0	4	2	8	18
	Suvan toteuttama koulujen järjestämään esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus koulujen tiloissa, koulujen määrä	3	2	1	0	4	2	0	12
	Asukaspuistot	2	2	2	2	4	1	3	16
	Kerhot	4	4	2	4	5	3	5	27
Yksityinen varhaiskasvatus	Päiväkodit, ostopalvelu	2	3	7	8	3	0	4	27
	joista esiopetuksen järjestämisspaikkoja	1	1	1	3	0	0	3	9
	Varhaiskasvatuksen palveluseteli	3	1	4	6	7	1	4	26
	joista esiopetuksen järjestämisspaikkoja	1	0	2	1	3	0	1	8
	Päiväkodit, yksityisen hoidon tuki	3	8	9	12	4	4	1	41
	joista esiopetuksen järjestämisspaikkoja	1	5	5	7	0	2	1	21
	Ryhmäperhepäiväkodit, yksityisen hoidon tuki	1	0	0	1	0	0	0	2
	Perhepäivähoitajat, yksityisen hoidon tuki	1	3	1	2	7	1	6	21

Taulukko 7. Varhaiskasvatuksen palveluverkko 31.12.2022

4.12 Muiden toimialojen järjestämät tukipalvelut

4.12.1 Siivous ja kiinteistöhuolto

Tilapalvelut-liikelaitoksen Palvelutuotanto tuottaa siivous- ja kiinteistöhuoltopalvelut suomenkielisen varhaiskasvatuksen toimipisteisiin. Palvelu tuotetaan joko omana työnä tai ostopalveluna. Siivouspalveluiden laadusta ja muusta sopimussisällöstä sekä hinnasta on sovittu tulosityksikön kanssa solmitussa sisäisessä palvelusopimuksessa.

Kerran vuodessa tehtävät vuosihuoltotyöt organisoidaan siten, että omassa siivouksessa olevissa kohteissa vuosihuoltotöitä tehdään ympäri vuoden vuosikellon

mukaisesti. Näissä kohteissa vuosihuoltotöitä ei välttämättä tehdä kohteen ollessa kesällä suljettuna. Ostopalvelukohteissa vuosihuoltotyöt tehdään pääosin kesäaikana.

4.12.2 Ateriapalvelut

Espoo Catering Oy tuotti suurimman osan suomenkielisen varhaiskasvatuksen ateriapalveluista vuonna 2022. Lisäksi kuudessa toimipisteessä yhteensä 316 lapsen ruokailusta vastasi Palmia Oy.

5 Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta, varhaiskasvatuksen arviointi ja kehittäminen

5.1 Varhaiskasvatuksen pedagoginen toiminta

Varhaiskasvatuslaki ja Opetushallituksen Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet uudistuivat 1.8.2022 alkaen. Näiden muutosten myötä päivitettiin myös Espoon kuntakohtainen varhaiskasvatussuunnitelma, joka otettiin käyttöön 1.8.2022. Päivitystyön pohjana käytettiin vuonna 2019 laadittua Espoon varhaiskasvatussuunnitelmaa. Varhaiskasvatuslain ja Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden uudistumisen myötä suurimmat muutokset myös Espoon Varhaiskasvatussuunnitelmassa olivat inklusiivisuuden vahvempi läpileikkaavuus, lapsen tukeen liittyvät muutokset sekä uudistuvat käsitteet. Näiden lisäksi joitakin Espoon kuntakohtaisia kirjauksia päivitettiin ajan tasalle.

Varhaiskasvatuslain, Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden ja Espoon Varhaiskasvatussuunnitelman päivittymisen myötä päivitettiin myös jokaiselle lapselle laadittava lapsen varhaiskasvatussuunnitelma. Lisäksi jokaisessa ryhmässä laadittava ryhmän varhaiskasvatussuunnitelma tehtiin tarvittavat muutokset. Päivitystyön myötä ryhmävasuun kirjataan yksikön yhteinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma.

Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma päivitettiin lapsen varhaiskasvatussuunnitelman kanssa yhteneväisiksi siten, että työvälineessä huomioidaan sekä esiopetuksen että liittyvän varhaiskasvatuksen osalta tarpeet. Ryhmän esiopetussuunnitelmaan tehtiin vastaavat muutokset kuin ryhmävasuun. Uudistuneet lapsen varhaiskasvatussuunnitelma ja lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma on kirjattu syksystä 2022 alkaen sähköisesti eVaka-asiakastietojärjestelmään.

Esiopetuksen kuntakohtaista esiopetussuunnitelmaa päivitettiin loppukevällä 2022 ja päivitetty opetussuunnitelma astui voimaan 1.8.2022. Päivityksen pohjana käytettiin vuonna 2015 laadittua Espoon suomenkielisen esiopetuksen opetussuunnitelmaa. Päivitystyössä huomioitiin Opetushallituksen esiopetussuunnitelmaa koskevat päivitykset oppilaan ja opiskelijan oikeusturvaan ja oppimisympäristöjen turvallisuuteen liittyen sekä Espoon kuntakohtaisten kirjausten ajantasaistamisen ja tarkentamisen tarpeet.

Opetussuunnitelmien muutosten ja edellä mainittujen päivittyneiden työvälineiden käyttöönoton tueksi järjestettiin erilaisia koulutuksellisia tilaisuuksia ja tukimateriaalia.

Vuonna 2022 pedagogiikan sisällölliset painopisteet olivat moninaisia, koska lainsäädännön ja varhaiskasvatuksen normien muutokset edellyttivät laaja-alaista kehittämistä sekä jatkuvan arvioinnin kehittämisprosessin jatkamista.

5.2 Varhaiskasvatuksen arviointi

Keskeisinä lähtökohtina arvioinnille, kehittämiselle sekä oman arviointimallin muotoilulle ovat Opetushallituksen joulukuussa 2018 antamat Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden pedagogiset lähtökohdat arvioinnin kehittämiseksi. Lisäksi KARVIN (Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen) vuonna

2018 laatimat Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset toimivat laadun rakenne- ja prosessi-indikaattorien kautta pohjana arvioinnin kehittämiseksi. KARVIN indikaattorit toimivat lähtökohtana myös varhaiskasvatuksen toiminnan ja sen pedagogisen sisällön kehittämiseksi.

Vuonna 2022 jatkettiin KARVIN suositusten pohjalta laadittujen teemapohjaisten arviointikriteerien käyttöä. Ne tukevat lapsiryhmien ja varhaiskasvatustyöryhmien itsearviointia erityisesti laadun prosessitekijöiden arvioinnissa.

Yhteistä itsearviointia- ja kehittämistä on tehty vuodesta 2021 alkaen ja esim. leikkiin ja inklusiiviseen leikkiin liittyen on kerätty laajaa, noin 700 varhaiskasvatusryhmää koskeva arviointiaineisto, jonka pohjalta varhaiskasvatustyöryhmissä on määritetty kehittämiskohteita ja tavoitteita sekä tehty kehittämistyötä. Työryhmien kehittämistyötä tuettiin yksiköiden, tiimien ja johtajien työpajoilla ja valmennuksella, koulutuksilla ja pedagogisilla tukimateriaaleilla. Itsearviointia jatketaan inklusiivisen leikin kehittämisyksikön jälkeen uudella teemalla syksyllä 2023.

Arviointitietoa kerättiin keväällä ja syksyllä myös lyhyillä tulosyksikön yhteisillä kyselyillä, joilla mitataan säännöllisesti sekä yleistä asiakaskokemusta että henkilöstön ja johtajien kokemuksia ja näkemyksiä.

Palvelujen käyttöä ja talousarvion toteutumista arvioitiin säännöllisesti. Johtoryhmä käsitteli kuukausittain muun muassa varhaiskasvatustyöryhmien täyttö- ja käyttöasteiden sekä henkilöstömenojen toteutumista. Hakijatilanteen kehittymistä seurattiin ja sen muutoksia ennakoitiin sekä väestöennusteiden että mm. viikoittaisen hakijatilanteen seurannan ja arvioinnin kautta.

Suomen kuusi suurinta kaupunkia Helsinki, Espoo, Vantaa, Turku, Tampere ja Oulu ovat tehneet vuosittain yhteisen selvityksen varhaiskasvatuspalvelujen käytöstä ja kustannuksista 1990-luvulta alkaen. Viimeisin vuoden 2021 Kuusikko-raportti julkaistiin kesällä 2022. Uusi raportti vuodesta 2022 ilmestyy vuoden 2023 kesällä. Aiempien vuosien raportit löytyvät osoitteesta www.kuusikkokunnat.fi.

5.3 Pääkaupunkiseudun varhaiskasvatuksen asiakaskysely 2022

Espoo, Helsinki, Kauniainen ja Vantaa toteuttivat asiakaskyselyn kunnallisessa ja yksityisessä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa olevien lasten huoltajille lokamarraskuun vaihteessa vuonna 2022. Kysely suunnattiin kaikille suomen- ja ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa olevien lasten huoltajille. Kyselyssä kerättiin myös lasten kokemuksia varhaiskasvatuksesta ja esiopetuksesta.

Kyselyyn oli mahdollista vastata seitsemällä kielellä: suomeksi, ruotsiksi, englanniksi, viroksi, venäjäksi, arabiaksi ja somaliksi. Kyselyn teknisestä toteutuksesta vastasi Innolink Oy. Espoossa vastauksia saatiin 3 359 (vastausprosentti 21 %), joista suomenkieliseen varhaiskasvatukseen kohdistui 3106 (vastausprosentti myös 21 %).

Tulostaso kyselyssä oli kokonaisuutena erinomainen. Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa huoltajat antoivat parhaat arviot (keskiarvo 6,4, asteikolla 1–7) kokemastaan arvostavasta ja ystävällisestä kohtelusta. Erinomaisia arvioita annettiin myös lapsen turvallisuudesta ja hyvinvoinnista huolehtimisesta (keskiarvo 6,2) sekä siitä, että lapsella on varhaiskasvatus- tai esiopetuspaikassa kavereita (keskiarvo 6,2).

Lapsen arviointiin viihtyvän hyvin varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa (keskiarvo 6,2) ja lapsen mahdollisuuksia monipuoliseen toimintaan ja leikkiin pidettiin hyvinä (keskiarvo 6,2).

Huoltajia pyydettiin antamaan varhaiskasvatukselle ja esiopetukselle myös yleisarvosana kouluasteikolla 4–10. Huoltajat antoivat yleisarvosanaksi 8,9 (2020 kyselyssä 8,9).

Osa kysymyksistä suunnattiin myös lapsille. Lapsilta kysyttiin mm. mistä he pitävät ja eivät pidä varhaiskasvatuksessa. Kivointa lapsista on kaverit ja leikkiminen. Lapsista varhaiskasvatuksessa ei ole kivaa kiusaaminen, lyöminen tai töniminen ja nukkuminen tai lepoaika.

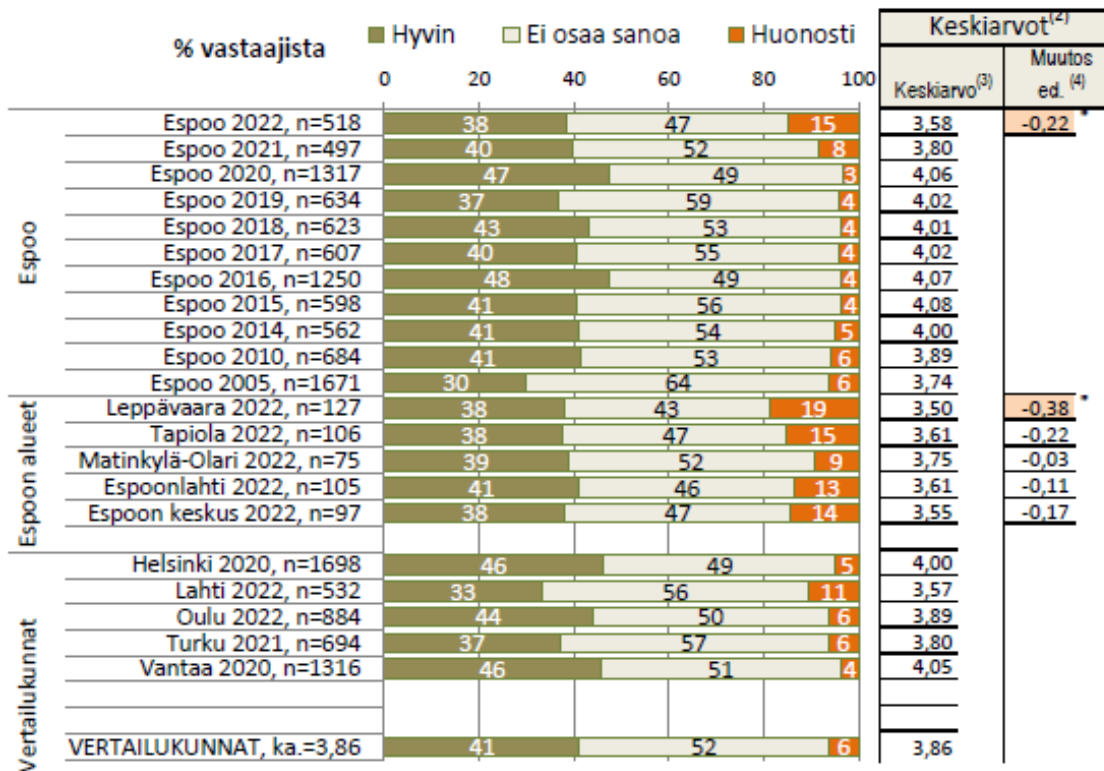
Eniten kehitettävää varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on huoltajien mielestä lasten mahdollisuuksissa vaikuttaa varhaiskasvatuksen toimintaan (keskiarvo 5,3, asteikolla 1–7).

Asiakaskysely on tarkoitus toteuttaa seuraavan kerran vuonna 2024.

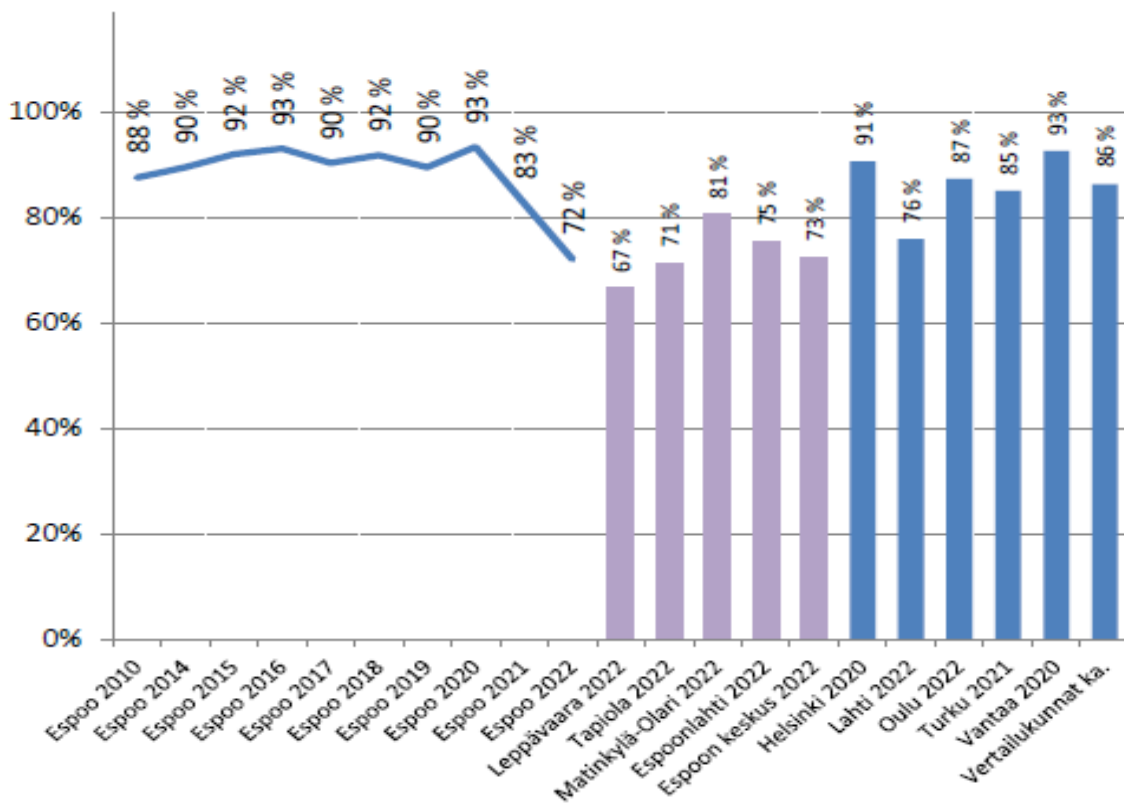
5.4 Kaupunki- ja kuntapalvelututkimus

Kaupunki- ja kuntapalvelututkimuksen kysely lähetettiin vastaajan äidinkielen mukaan suomen- ja ruotsinkielisenä vuoden 2022 loka- marraskuussa 2125:lle satunnaisesti valitulle espoolaiselle. Vastauksia saatiin 523, joten vastausaktiivisuus oli 24,7 %.

Kyselyn mukaan vastaajien tyytyväisyys varhaiskasvatuksen järjestämiseen on laskenut edellisestä tutkimuskerrasta kaksi prosenttiyksikköä. Varhaiskasvatusta piti Espoossa vastaajista 38 % hyvin hoidettuna. Osuus on vertailuryhmän keskiarvon tasolla. Vastauksista laskettiin erikseen kantaa ottaneiden tyytyväisyys siten, että 'En osaa sanoa'- vaihtoehdon valinneet suljettiin pois. Kantaa ottaneista varhaiskasvatusta piti 72 % hyvin hoidettuna. Oletettavia syitä tyytymättömyyden lisääntymiseen on erityisesti heikentynyt henkilöstötilanne varhaiskasvatuksessa.

Kuva 7. Miten hyvin varhaiskasvatus on hoidettu asuinkunnassa. (Lähde: FCG Finnish Consulting Group Kaupunki- ja kuntapalvelut 2022)

Kuva 8. Miten hyvin varhaiskasvatus on hoidettu asuinkunnassa. Tyytyväisten osuus kantaa ottaneista, % (asiaa erittäin tai melko hyvin hoidettuna pitävien osuus, kun "En osaa sanoa"-vaihtoehdon valinnee on suljettu pois) (Lähde: FCG Finnish Consulting Group Kaupunki- ja kuntapalvelut 2022)

5.5 Varhaiskasvatuksen kehittäminen

Varhaiskasvatuksessa on käytössä jatkuvan parantamisen toimintatapa. Siinä arviointi ja kehittäminen muodostavat jatkuvan arkityöhön integroituvan prosessin, jossa arviointia seuraa kehittämiskohteiden asettaminen, toiminnan kehittäminen pienin askelin ja jälleen arviointi ja kehittäminen ja näin jatketaan eteenpäin. Arviointi ja kehittämisprosessiin on liittynyt myös johdon katselmuksat varhaiskasvatusyksiköissä, niin sanotut vasukatselmuksat, joita ei koronasyistä vielä järjestetty vuonna 2022, mutta ne aloitetaan uudistettuina syksyllä 2023.

Esiopetuksen toimintakulttuurin kehittämistä ja tutoreiden sekä aiempien ict-mentoreiden osaamista ylläpidettiin kokeilujen ja avustusten avulla toteutettujen kehittämis- ja osaamisen kehittämisen prosessien avulla.

Suomenkielinen varhaiskasvatus osallistui myös Espoon digikehittämis- ja yhteiskehittämiskokeiluihin, joita tehtiin yhteistyössä yritysten kanssa. Varhaiskasvatuksen henkilöstön tvt-osaamisen arviointivälineen (VOPEKA) jatkoksi suomenkielinen varhaiskasvatus oli laatimassa yhdessä mm. Helsingin, Vantaan ja Tampereen kanssa johtajien ict-osaamisen arviointivälinettä (JOPEKA).

Uusi kehittäminen kohdistui vuonna 2022 erityisesti sosiaalisesti kestävä kehityksen edellytysten vahvistamiseen. Kehittämisen kohteeksi nousi entistäkin painotetummin eri kieli- ja kulttuuritaustaisten sekä tukea tarvitsevien lasten osallisuuden lisääminen ja tasavertaisten oppimisen mahdollisuuksien turvaaminen. Osallisuuden vahvistamisen tarve ja suomen kielen oppimisen entistä vahvempi tukeminen ovat olleet avustusten hakemisen lähtökohtina. Kehittämistyötä on tehty mm. useiden valtionavustusten, kuten tasa-arvo avustusten, korona-avustusten yms. avulla. Avustusten mahdollistamana edistettiin esimerkiksi lasten liikkumista, lasten osallisuuden kokemuksia, lasten toimivan inklusiivisen tuen polun toteutumista kehittämällä. Osa kehittämisestä tehtiin yhteistyössä kasvun ja oppimisen toimialan muiden tulosyksiköiden kanssa.

Niilo Mäki Instituutin kanssa jatkui Leikitään ja keskitytään -hanke. Hankkeen tavoitteena on tarjota leikin muodossa välineitä itsesätelytaitojen harjoitteluun. Erityisesti ne lapset, joille itsesätely tuottaa vaikeuksia, tarvitsevat aikuisen tukea ja ohjausta mahdollistamaan taitojen harjoittelun turvallisesti arjen keskellä.

Nepsy-valmentaja koulutus jatkui varhaiskasvatuksen laaja-alaisille erityisopettajille ja mukaan pääsi myös muutama varhaiskasvatuksen opettaja. Tammikuussa 20 varhaiskasvatuksen erityisopettajaa sai opinnot päätökseen ja syksyllä 20 varhaiskasvatuksen erityisopettajaa aloitti koulutuksen. Tavoitteena on lisätä henkilökunnan neuropsykiatrista osaamista. Varhaiskasvatuksen tuki- ja inklusio -hankkeen kautta järjestettiin varhaiskasvatuksen opettajille Mininepsy-koulutusta.

Koulutettua henkilöstöä oli varhaiskasvatukseen vaikea löytää, mikä näkyi myös avustusrahoituksella palkattavan projektihenkilöstön rekrytointihaasteina.

Määräaikaista avustusrahoituksella mahdollistunutta tuen sekä haasteellisen toimintaympäristön vuoksi myönnettyä henkilöstöä ei saatu palkattua riittävästi, mutta joitakin ns. vasuagentti-opettajia, sosionomeja ja lastenhoitajia onnistuttiin rekrytoimaan, mistä ollaan tyytyväisiä. Lisäksi varhaiskasvatussyksiköihin, joissa eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten osuus on suuri, onnistuttiin rekrytoimaan esimerkiksi joitakin ns. kielikaveri-lastenhoitajia. Kielikaveri-lastenhoitajien tehtävänä on tukea maahanmuuttajataustaisten lasten osallisuutta ja suomen kielen kehittymistä erilaisten kielitietoisten toimintatapojen avulla.

MusaPeda 2.0. -projektissa kehitettiin musiikkipedagogista pienryhmätoimintamallia edelleen sekä laajennettiin sen käyttöä varhaiskasvatussyksiköiden arjessa. Tavoitteena oli vahvistaa henkilöstön pedagogista osaamista niin, että monikulttuuristen lasten kielen oppiminen ja vuorovaikutustaidot kehittyvät sekä yhdenvertaisuus, osallisuus ja yhteisöllisyys lapsiryhmissä lisääntyvät ja entistä inklusiivisempi toimintakulttuuri vahvistuu. Toimintamallin vakiinnuttamiseksi ja ylläpitämiseksi koottiin hankekauden päättyessä runsas materiaalipankki perehdytystallenteineen. MusaPedan keskeinen materiaali on myös jaettu aoe.fi -palvelussa.

Vuonna 2022 jatkui yhteishanke vieraskielisten kuntalaisten ohjaus- ja neuvontapalveluiden kehittämiseksi Espoon kaupungin Asiointipalveluiden ja Omnian maahanmuuttajien osaamiskeskuksen kanssa. Hankkeessa on työskennelty varhaiskasvatuksen palveluohjaaja. Neuvontapiste otti käyttöön nimen Hello Espoo - info syksyllä 2022.

Monikielisen lapsen eheä oppimispolku -hanke jatkui heinäkuun loppuun 2022 yhteistyössä suomenkielisen varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa. Hankkeessa pyrittiin parantamaan maahanmuuttajataustaisten valmistavaan opetukseen osallistuvien lasten oppimisedellytyksiä luomalla eheä oppimispolku esiopetuksesta perusopetukseen. Hankkeessa kehitettiin hyviä inklusiivisia käytäntöjä ja pyrittiin vakiinnuttamaan niitä. Hankkeessa tuotettiin monikielistä sähköistä materiaalia esimerkiksi lasten matemaattisten taitojen vahvistamiseen.

KieliPeda -työväline (Kielitietoisen pedagogiikan kehittäminen varhaiskasvatuksessa) on elokuusta 2021 ollut käytössä kaikissa varhaiskasvatussyksiköissä. KieliPedan avulla arvioidaan kielitietoista oppimisympäristöä, tarkastellaan monikielisen lapsen kielimaailmaa ja seurataan lapsen suomen kielen kehittymistä. KieliPeda -työvälineen 1. osio Kielitietoisen oppimisympäristön tarkastelu otettiin syksyn 2022 aikana käyttöön aiempaa velvoittavammin: oppimisympäristön arviointi tehtiin osana ryhmävasuprosessia kaikissa lapsiryhmissä huolimatta siitä, onko ryhmässä monikielisiä lapsia. Työvälineen käytön tueksi on vuonna 2022 järjestetty erilaisia koulutustilaisuuksia sekä tuotettu koulutustallenteita. Keväällä 2022 yksiköistä osallistuttiin myös uuden Kielivertailu-työvälineen (Kielenvälinen vertailu varhaiskasvatuksen kielitietoisen pedagogiikan kehittämisessä) koekäyttöön ja palautteenantoon.

Henkilökunnan kieli- ja kulttuuritietoisen varhaiskasvatuksen osaamista tuettiin erilaisilla koulutuksilla. Vuonna 2019 käynnistetty lastenhoitajien laaja kielitietoisen varhaiskasvatuksen täydennyskoulutus järjestettiin vuoden tauon jälkeen taas syksyllä 2022. Koulutus toteutui päivitetystä muodosta sisältäen sekä etäyhteydellä että

lähiopetuksena järjestettyjä koulutuskertoja. Koulutuksen sisällöt kytkeytyivät kiinteästi päivitettyyn varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Elokuussa 2022 käynnistyneessä Varhaiskasvatuksen aktiivinen arki -hankkeessa vahvistettiin liikuntakasvatusta erityisesti niissä yksiköissä, joissa Opetushallituksen Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmaa ei vielä toteutettu aktiivisesti sekä kaikissa Espoon 16:ssa asukaspuistossa. Hankekoordinaattorin tuella yksiköissä ja puistoissa on syksyn aikana mm. kehitetty liikunnallista oppimisympäristöä, siirtymätilanteita ja luontoliikuntaa sekä kannustettu perheitä arkiliikunnan lisäämiseen. Vuonna 2021 päättyneen Vasu todeksi – arki liikkuvaksi -hankkeen aikana perustettujen Espoon Liikkuva varhaiskasvatus -verkoston sekä ulkoliikuntavälinelainaamojen toimintaa on vuoden 2022 aikana edelleen kehitetty ja vakiinnutettu.

Espoon varhaiskasvatussuunnitelma korostaa sosiaalisesti, kulttuurisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävästä kehityksestä kasvatuksen päämääränä ja kaikkea toimintaa ohjaavana periaatteena. Suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosityksikkö on vuonna 2022 osallistunut Kestävän kehityksen kasvatus Espoossa toimintasuunnitelman 2022–2026 laadintaan.

Kestävän kehityksen kasvatusta on vuoden aikana vahvistettu järjestämällä henkilökunnalle koulutusta ja pedagogista tukimateriaalia sekä lisäämällä luontoliikuntaa yhteistyössä Varhaiskasvatuksen aktiivinen arki -hankkeen kanssa. Varhaiskasvatussyksiköissä on käytetty Keke päiväkodissa - ja Vihreä Lippu -ohjelmia.

Poljettavien, sähköavusteisten polkupyörien eli muksubussien käyttöä jatkettiin vuonna 2022. Pyörillä on laajennettu lapsiryhmien oppimisympäristöä ja lisätty liikkumista kestävästä kehityksestä lähtökohdista. Varhaiskasvatussyksiköiden johtajille toteutettiin vuoden aikana kysely, jolla kartoitettiin mm. yksiköissä käytössä olevia materiaaleja, ekotukihenkilöiden ja ympäristökasvattajien määrää sekä kiinnostusta luontoryhmien perustamiseen.

Kestävän kehityksen näkökulma nivoutui vuonna 2022 tiiviisti myös laadun itsearviointikriteerien käyttöön. Syksyllä 2022 arvioinnin kohteeksi nostettu Leikki ja inkluusio toi arvioinnin kohteeksi sosiaalisesti kestävästä kehityksestä kriteerejä.

Varhaiskasvatuksessa edistettiin yhteistyössä perusopetuksen kanssa lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen jatkumoa varhaiskasvatuksesta perusopetukseen. Tulosityksiköiden välistä yhteistyötä ja alueellisten pedagogisten yhteisöjen luomista jatkettiin osana lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteuttamista. Varhaiskasvatuksen lasta ja perhettä tukevia yhteistyörakenteita kehitettiin myös yhdessä sosiaali- ja terveystoimen kanssa ja työtä jatketaan vuonna 2023 hyvinvointialueen kanssa yhteistyössä.

Espoon suomenkielinen varhaiskasvatus osallistui aktiivisesti Opetushallituksen koordinoimiin varhaiskasvatuksen kielellisen ja kulttuurisen moninaisuuden kehittämisverkosto Reimarin- sekä varhaiskasvatuksen Loisto-verkoston toimintaan. Lisäksi oltiin mukana Espoon kasvun ja oppimisen toimialan moniku-verkoston kehittämistyössä.

5.5.1 Asiakastieto- ja toiminnanohjausjärjestelmä eVaka

Espoossa jatkettiin varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmän kehittämistä yhteistyössä Tampereen, Oulun ja Turun kaupunkien kanssa. Kuntien yhteisrahoitettua hanketta kutsutaan nimellä eVaka 3.0, ja se jatkuu aina vuoden 2024 loppuun.

Vuoden 2022 aikana eVakaan kehitettiin mm. varhaiskasvatuksen tuen hallintopäätökset, palvelusetelin suora maksatusputki, kuntatasoinen massaviestintä sekä työvuorosuunnitteluintegraatio. Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma ja lapsen esiopetuksen suunnitelma sekä pedagogisen dokumentoinnin toiminnallisuudet otettiin käyttöön kaikissa yksiköissä elokuussa 2022. Nämä asiakirjat ovat myös huoltajan nähtävillä. Myös varhaiskasvatuksen erityisopettajan viestintä saatiin tuotantoon syksyllä 2022.

Kehitetyistä ominaisuuksista Espoossa ei vielä ole käytössä palvelusetelin maksatusta, sillä se tullaan tekemään Joton kautta. Johtamisen ja talousohjauksen tietojärjestelmäkokonaisuus Joto otetaan käyttöön keväällä 2023. Myöskään työvuorointegraatiota ei ole voitu vielä toteuttaa, sillä Espoon kasvun ja oppimisen toimialan yhteinen työvuorojärjestelmän esiselvitys on vasta päättynyt. Lisäksi projektissa tuettiin Oulun ja Turun kaupunkien eVakan käyttöönottoja sekä selvitettiin tulorekisteri-integraation kustannushyötysuhdetta. Espoolaisilla käytössä olleen toimintakalenterin päätoiminnallisuudet siirrettiin eVakaan syksyllä 2022.

Järjestelmän kehittäminen jatkuu vuonna 2023 neljän kaupungin yhteistyönä ja yhteisrahoituksella. Jatkokehittämisessä pyritään sujuvoittamaan ja automatisoimaan nykyisiä prosesseja, tehostamaan resurssien käyttöä ja parantamaan asiakaspalvelua. Toteutukseen tulevat ainakin palveluohjauksen viestintä sekä esiopetuksen tuen päätökset ja esiopetuksen pedagogiset dokumentit, laskutuksen hyvityslaskut ja audit trail. Myös Espoon palvelusetelin suora maksatus toteutetaan vuoden 2023 aikana.

5.5.2 Henkilöstön ja lasten tieto- ja viestintäteknologian osaaminen

Varhaiskasvatuksen henkilökunnalle hankittiin vuoden 2022 aikana päiväkoteihin ja uusiin esiopetusryhmiin 35 kannettavaa tietokonetta lisää ja vaihdettiin 90 elinkaarensa päättäneitä kannettavaa tietokonetta. Varhaiskasvatuksen päiväkodeissa ja esiopetusryhmissä sekä myös ostopalveluiden esiopetusryhmissä olevia elinkaarensa päättäneitä iPad-tabletteja vaihdettiin 600 kappaletta. Elinkaarensa päättäneistä iPad-tableteista osa korvattiin Chromebook-kannettavilla, joita hankittiin 110 kappaletta 55 esiopetusryhmään.

Lasten käytössä olevia esitystekniikkalaitteita lisättiin 38 kappaletta 19:ään päiväkotiin tai uuteen esiopetusryhmään, sekä vaihdettiin 78 elinkaarensa päättäneitä esitystekniikkalaitetta 39 päiväkotiin tai esiopetusryhmään. Esitystekniikkaan liittyviä pienlaitteita (esim. kaiuttimet ja minitykit) hankittiin pedagogiseen käyttöön 95 kappaletta 50 päiväkotiin, esiopetusryhmään tai liittyvään varhaiskasvatukseen.

5.6 Varhaiskasvatuksen ja kulttuurin yhteistyömallit: Kulttuurikurkkaus ja Taiteen perusopetus

Espoon varhaiskasvatussuunnitelman (2022) mukaisesti taidekasvatusta järjestetään myös yhteistyössä Espoon kulttuurin tulosityksikön kanssa Kulttuurikurkkauksen muodossa. Varhaiskasvatustyksiköissä toteutettavien työpajojen, taideprojektien, konserttien ja esitysten avulla lapset tutustuvat erilaisiin kulttuuritoimijoihin ja saavat eri taiteenlajeista monipuolisia kokemuksia. Kulttuurikurkkaus-toimintamallin avulla lisätään vuorovaikutusta eri kulttuuritoimijoiden sekä varhaiskasvatushenkilöstön välillä. Yhteistyöllä lisätään molemminpuolista osaamista.

Espoon varhaiskasvatussuunnitelmassa (2022) varhaiskasvatuksen ja taiteen perusopetuksen välistä yhteistyötä kuvataan seuraavalla tavalla: Taidekasvatusta voidaan toteuttaa päiväkodeissa myös yhteistyönä taiteen perusopetuksen kanssa. Taiteen perusopetusta antavat oppilaitokset tekevät yhteistyötä varhaiskasvatuksen kanssa lautakunnan hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Taiteen perusopetus vahvistaa varhaiskasvatustyksikön taidekasvatusta.

Vuonna 2022 koronaepidemia vaikutti edelleen myös Kulttuurikurkkauksen toiminnan ja taiteen perusopetuksen varhaiskasvatuksen ryhmien toiminnan järjestämiseen. Yhteistyötä suunniteltiin yhdessä, varhaiskasvatustyksiköiden tilanteet ja ajankohtaiset koronaohjeet huomioiden. Näin syntyi myös uusia tapoja toimia ja toteuttaa Kulttuurikurkkauksia ja taiteen perusopetusta varhaiskasvatuksessa esimerkiksi ulkona ja etäyhteyksien avulla. Vähitellen poikkeustilan päätyttyä myös nämä toiminnot pystyttiin järjestämään entiseen tapaan.

5.7 Lasten tapaturmat ja karkaamiset

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen kunnallisessa varhaiskasvatuksessa toteutui vuonna 2022 yhteensä 2 019 054 varhaiskasvatuspäivää. Vuoden aikana eriasteisia tapaturmia sattui yhteensä 312 (tytöille 114 ja pojille 198) ja lapsia karkasi päiväkodin pihapiiristä 29 kertaa. Tapaturmia ja karkaamisia tapahtui varhaiskasvatuksessa vähän eli 0,02 % todennäköisyydellä (vuonna 2021 0,03 %) päivän aikana lapselle sattuu jonkinlainen tapaturma tai karkaamistapaus.

Espoon suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa sattuneet tapaturmat ovat pääosin tahattomia vahinkoja, kuten kompastumisia, horjahtamisia, putoamisia ja törmäämisiä, sekä toisen lapsen puremisia. Tyypillistä on 1–3 -vuotiailla kompastumiset ja puremiset; esimerkiksi *1. Juostessaan lapsi kaatui asfaltille, kasvoihin tuli naarmuja. 2. Tyttö putosi penkiltä, lyöden päänsä lattiaan. 3. Toinen lapsi puri leikin aikana.*

Hieman vanhemmille lapsille tyypillisiä ovat putoamiset ja törmäämiset; esimerkiksi *1. Lapsi keinui hämähäkkikeinussa pihalla, hyppäsi ja loukkasi päänsä maahan. 2. Lapsi kaatui pihalla, löi kasvonsa liukumäen reunaan, hammas lohkesi 3. Lapsi juoksi käytävällä ja kaatui. Hän löi kaatuessaan otsansa oven karmiin. Otsaan tuli syvä haava.*

Tapaturmista 124 johti terveydenhuollollisiin jatkotoimenpiteisiin (lääkäri- tai hammaslääkärikäynti) eli täytti varsinaisen dokumentoitavan tapaturman kriteerin.

Tapaturmista 64 % sattui ulkona. Piha-alueet ovat olennainen osa lapsen oppimisympäristöä ja espoolainen varhaiskasvatus kannustaa lasta liikkumaan. Tosin talvi 2022 muistetaan todella vaihtelevista säistä, jotka tekivät pihoista ja jalkakäytävistä erittäin liukkaita aiheuttaen lapsille kaatumisia ja tapaturmia.

Poikien ja tyttöjen ero merkittävä, sillä tapaturmista 64 % sattui pojille. Ero noudattelee aiempien vuosien trendiä. Päiväkodeissa on myös kiinnitetty huomiota siihen, että useat lapset ovat motoriikaltaan ja kehon hallinnaltaan entistä kömpelömpiä ja esimerkiksi kompastelevat ja kaatuilevat ”suorilta jaloilta” kasvoilleen. Pedagogisina toimenpiteinä henkilöstön tulee entistä huolellisemmin kiinnittää huomiota lapsiryhmien jakamiseen toiminnassa pienempiin ryhmiin. Myös tehostettu liikuntakasvatus ehkäisee tapaturmia.

Karkaamisia sattui vuoden 2022 aikana 29. Määrä on laskenut oleellisesti edellisen vuoden luvusta. Noudattaen edellisten vuosien trendiä karkaajista 2/3 on poikia. Yleensä karkaamiset huomataan välittömästi ja lapset tavoitetaan. Yhden kerran jouduttiin hälyttämään poliisi apuun lasten etsinnässä. Jokaisen karkaamistapauksen johdosta käsitellään tapahtuma ja riskit, sekä ryhdytään tarvittaviin korjaaviin toimenpiteisiin.

Tapauksille ei löydy mitään yhtenäistä selittävää tekijää, mutta yleisin piirre on lapsen karkaaminen pihalta joko aidan yli tai avoimeksi jääneestä portista. Useamman kerran lapsi on onnistunut livahtamaan portista yksin tai toisen perheen vanavedessä. Vuoden 2022 talvi oli luminen ja lumien auraus ja keräys vasten päiväkotien aitoja, aiheutti useita vaaratilanteita. Nuorimmat lapset toimivat yleensä spontaanisti ja yksin, kun huomaavat tilaisuuden. Isommat lapset aineiston mukaan toimivat mielellään kaverin kanssa yhdessä tai pikku porukassa. Esimerkiksi 1. *Lunta oli kasattu iso kinoskasa suoraan aidan viereen. Lapsi kiipesi kinoksen kautta aidan toiselle puolelle metsäalueelle. Kasvattaja oli vieressä ja näki tilanteen heti.* 2. *Kaksi poikaa sai aamupäiväulkoilussa portin auki.*

Vuosi	Lapsia	Varhaiskasvatuspäiviä	Tapaturmat	joista terv.huoll. toim.	Ulkona	Sisällä	Tyttö	Poika
2019	11 914	2 143 497	589	343	377	212	227	362
2020	11 782	2 270 363	456	218	283	172	168	288
2021	11 706	2 108 921	494	191	311	180	175	318
2022	11 898	2 019 054	312	124	199	113	114	198

Taulukko 8. Lapsille sattuneet tapaturmat vuonna 2022

Vuosi	Lapsia	Varhaiskasvatuspäiviä	Karkaamisia	Tyttö	Poika
2019	11 914	2 143 497	34	3	31
2020	11 782	2 270 363	15	4	11

2021	11 706	2 108 921	41	11	30
2022	11 898	2 019 054	29	10	21

Taulukko 9. Lasten karkaamiset vuonna 2022

5.8 Kansainvälinen toiminta

Espoon suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa monimuotoisuus on lisääntynyt ja erilaiset kulttuurit kohtaavat ja yhä useampi työyhteisö on monikulttuurinen. Varhaiskasvatussyksiköiden yhteisöt muodostuvat kulttuurisesti monimuotoistuvan taustan omaavista lapsista ja aikuisista. Kasvattajat toimivat päivittäin erilaisissa kulttuurien välisissä kohtaamistilanteissa. Tavoitteena kansainväliselle, ja varhaiskasvatuksessa erityisesti kotikansainväliselle, toiminnalle on kulttuurien välisen yhteisymmärryksen lisääntyminen vuorovaikutuksessa ja erilaisiin kulttuureihin liittyvän osaamisen vahvistuminen. Kansainvälisellä yhteistyöllä saadaan tietoa varhaiskasvatuksen sisällön ja palvelujen kehittämiseksi.

Espoon varhaiskasvatussuunnitelmassa on tarkennettu kansainvälisen toiminnan lähtökohtia. Lapsiryhmissä tutustutaan Espoon varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti lasten ja henkilöstön erilaisiin kieli- ja kulttuuritaustoihin. Tähän liittyvää toimintaa on tuettu esimerkiksi etsimällä soveltuvaa materiaalia ja digisovelluksia lasten oppimisen ja henkilöstön työn tueksi ja ns. kotikansainvälisyys huomioidaan toiminnan suunnittelussa.

Suomenkielinen varhaiskasvatus osallistui kasvun ja oppimisen toimialan kansainvälisen ryhmän toimintaan, joka arvioi ja kehittää tarkoituksenmukaista verkostotyöskentelyä toimialatasoisesti.

Kansainväliset vierailut varhaiskasvatukseen ovat olleet vielä koronaa edeltävää aikaa vähäisempiä. Vierailijat ovat olleet varhaiskasvatuksen ja opetuksen toimijoita, opiskelijoita, arkkitehtejä, yliopiston henkilökuntaa ja muiden varhaiskasvatus- ja koulutusorganisaatioiden edustajia. Naganon yliopiston varhaiskasvatuksen opiskelijoiden harjoittelu päiväkodeissa peruuntui, mutta Painiityn päiväkodin kanssa järjestettiin yhdessä virtuaalinen opiskelijoiden, lasten ja henkilöstön kohtaaminen.

5.9 Kaksikielinen varhaiskasvatus

Kaksikielinen varhaiskasvatus jaetaan laajamittaiseen ja suppeampaan. Laajamittaisessa kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa pyritään luomaan lapsille valmiuksia toimia kaksi- tai monikielisessä ympäristössä.

Laajamittaiseen toimintaan lasketaan kotimaisten kielten varhainen täydellinen kielikylpy varhaiskasvatuksessa. Ruotsinkielistä kielikylpyä voidaan järjestää suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa.

Muussa laajamittaisessa kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa osa toiminnasta (vähintään 25 %) toteutetaan jollakin muulla kielellä kuin varhaiskasvatuslaissa säädetyllä varhaiskasvatuksen kielellä.

Suppeamman kaksikielisen varhaiskasvatuksen tavoitteena on herättää lasten mielenkiinto ja myönteinen asenne kieliä kohtaan. Kielirikasteisella varhaiskasvatuksella tarkoitetaan varhaiskasvatusta, jossa alle 25 prosenttia toiminnasta järjestetään säännöllisesti ja suunnitellusti jollakin muulla kuin varhaiskasvatuslaissa määritellyllä varhaiskasvatuksen kielellä

Espoon suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa toteutettiin kielikylypyopetusta kolmessa kunnallisessa päiväkodissa vuonna 2022. Ryhmät toteutuivat pääsääntöisesti esiopetusryhmissä missä myös viisivuotiaiden varhaiskasvatusta.

Kaksikielistä toimintaa toteutettiin kielillä suomi-englanti kahdessa yksikössä (Kivimies ja Matinraitti). Tavoitteena on ollut laajentaa kaksikielistä toimintaa kolmanteen yksikköön, mutta henkilöstöhaasteet ovat lykanneet tämän tavoitteen toteuttamista.

Kielirikasteista toimintaa toteutettiin 15 yksikössä vuoden 2022 aikana. Tavoitteena on ollut laajentaa kielirikasteista toimintaa siten, että meillä olisi aktiivinen kielirikasteinen verkosto, joka tukee toimintaa kaikilla alueilla. Toiminnan tueksi on kehitetty materiaalia ja jaettu esimerkkejä siitä, miten matalalla kynnyksellä toimintaa on mahdollista ryhtyä toteuttamaan.

Kielitietoisen varhaiskasvatuksen mukaisesti on myös tuettu yksiköitä suunnitelmallisesti lisäämään toimintaa, missä maistellaan ryhmän lasten omia kotikieliä.

6 Henkilöstö

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosityksikössä oli vuoden lopussa yhteensä 2 999 vakituista ja määräaikaista työntekijää.

Henkilöstötilanne varhaiskasvatuksessa oli koko vuoden haastava sekä omien työntekijöiden että sijaisten ja vuokratyövoiman osalta. Hankala henkilöstön saatavuustilanne lisäsi osaltaan vuokratyövoiman käyttöä.

Suomenkielinen varhaiskasvatus on aktiivisesti mukana kaupungin henkilöstön saatavuusohjelman valmistelussa ja toimeenpanossa. Varhaiskasvatuksessa on valmisteltu jo ennen saatavuusohjelman käynnistymistä henkilöstön saatavuutta ja pitovoimaa edistäviä toimenpiteitä, esimerkiksi ns. kannustuslisää maksetaan määräaikaisena kokeiluna päiväkoteihin, joissa työ on tavanomaista haastavampaa, kun päiväkodit ovat eriytyneet asiakaskunnan osalta.

Varhaiskasvatustyöyksiköiden johtajien tehtäväkohtaista palkkaa korotettiin 1.9.2022 alkaen 350 e/kk. Johtajien palkkaus oli jäänyt jälkeen tehtävien vaativuuden kehityksestä. Syksyllä avoimiin varhaiskasvatustyöyksikön johtajan tehtäviin oli enemmän hakijoita kuin keväällä.

Lisäksi varhaiskasvatuksen mentoritoimintaa kehitettiin, henkilöstön omaehtoista kouluttautumista tuettiin ja pyrittiin vaikuttamaan siihen, että varhaiskasvatuksen henkilöstön koulutustarjonta vastaisi nykyisiä ja tulevia tarpeita.

Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa on käytössä osaamisperusteinen henkilöstösuunnitelma. Varhaiskasvatuksen perustana on henkilöstön laaja-alainen osaaminen, jonka avulla edistetään lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista yhdessä huoltajien kanssa.

Vuonna 2018 käynnistynyttä varhaiskasvatuslain edellyttämää henkilöstörakenteen muutosta jatkettiin hidastettuna, sillä rakennemuutos vaikutti osaltaan varhaiskasvatuksen opettajien saatavuuteen. Vuoden aikana vaihdettiin 12 vapautunutta lastenhoitajan vakanssia varhaiskasvatuksen opettajan vakansseiksi. Päiväkotien vakansseista 53,6 % oli vuoden lopussa varhaiskasvatuksen opettajan vakansseja.

Varhaiskasvatuksen sosionomien määrää lisätään vähitellen muun muassa vaihtamalla osa henkilöstörakenteen muutoksessa vapautuvista lastenhoitajan vakansseista varhaiskasvatuksen sosionomin vakansseiksi ja perustamalla osa uusien päiväkotien vakansseista sosionomin tehtävinä. Vuoden 2022 lopussa sosionomin vakansseja oli 19, joista käyttöön oli otettu 8. Loput on suunniteltu otettavan käyttöön vuoden 2023 aikana.

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen laajentuvaa toimintaa varten perustettiin 61 vakanssia ja 38 vakanssiin tehtiin nimikemuutos.

6.1 Osaamisen kehittäminen

Varhaiskasvatuslaissa määrätään henkilöstön täydennyskoulutusveloitteesta. Henkilöstön osaamisen kehittämisestä huolehdittiin

tarjoamalla eri henkilöstöryhmille suomenkielisen varhaiskasvatuksen strategisten painopisteiden ja tarpeen mukaista monipuolista ja lakisääteistä henkilöstökoulutusta.

Suurimpia koulutuskokonaisuuksia vuoden 2022 aikana olivat:

- 25 päiväkodin johtajille järjestettiin pedagogiikan johtamisen täydennyskoulutusta oppisopimuskoulutuksena yhteistyössä Omnian kanssa.
- 25 varhaiskasvatuksen opettajille järjestettiin positiivisen pedagogiikan täydennyskoulutusta oppisopimuskoulutuksena yhteistyössä Omnian kanssa.
- Lastenohjaajaoppisopimuskoulutuksia jatkettiin, 50 oppisopimuskoulutuspaikalla. 25 vuonna 2021 aloittanutta lastenohjaajaoppisopimusopiskelijaa valmistui vuoden 2022 aikana.
- Yhteistyö Seuren kanssa jatkui. Vuonna 2021 aloitettiin 25 paikan lastenohjaajaoppisopimuskoulutus. Vuonna 2022 valmisteltiin seuraavaa 25 paikan lastenohjaajaoppisopimuskoulutusryhmää, joka käynnistetään tammikuussa 2023.
- Nepsy-valmentajakoulutusta jatkettiin varhaiskasvatuksen laaja-alaisille erityisopettajille. Keväällä valmistui 20 valmentajaa. Koulutuksen tavoitteena on lisätä henkilökunnan neuropsykiatrista osaamista.
- Koronahankerahoituksella toteutettiin Hyveet ja Huomaa Hyvä! -prosessikoulutusta. Koulutus kehitettiin yhteistyössä Huomaa Hyvä! -yrityksen kanssa. Suvelan pienalue oli vahvasti mukana luomassa prosessin kulkua ja sisältöä. Koulutukseen osallistui kaupunkitasoisesti 30 varhaiskasvatussyksikköä.
- Koulutusten sisällöissä korostuivat muun muassa esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen pedagogiikka (lapselle ominaiset tavat toimia, kasvun ja oppimisen tuki, tieto- ja viestintätekniikka ja mediakasvatus, monikulttuurisuus ja kielitietoinen varhaiskasvatus), johtaminen ja työyhteisöjen kehittäminen sekä yhteistyö huoltajien kanssa.

Poikkeusoloista johtuen sekä henkilökunnan pyynnöstä osa vuoden 2022 suunnitelluista koulutuksista muunnettiin etäkoulutustilaisuuksiksi. Henkilöstölle tilattiin ja järjestettiin koulutusta siitä, miten osallistutaan etäkoulutuksiin ja järjestetään koulutusta Teams-kokoussovelluksen kautta. Koulutusta siitä, miten hyödyntää Teams-kokoussovellusta, on myös tarjolla jatkuvana verkkokoulutuksena.

Tuleville tv-tutoreille sekä muille kiinnostuneille järjestettiin tv-t-koulutusta etäverkkokoulutuksena yhteistyössä ns. Ennakoivien käyntien -palveluottajan sekä hanketyöntekijöiden kanssa. Koulutuksiin kutsuttiin mukaan myös Espoon yksityisten sekä ostopalveluyksiköiden henkilökuntaa.

Koulutuksen saavutettavuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi koulutuksia järjestettiin myös varhaiskasvatussyksiköissä ja palvelualueilla. Koulutuksista kerättiin palautteet, joita hyödynnettiin koulutusten kehittämisessä. Sähköisen koulutuskalenterin käyttö lisääntyi ja koulutuskalenterin käyttöön liittyviä prosesseja on kehitetty.

Varhaiskasvatussyksiköihin koulutettiin edelleen www-sivustojen päivittäjiä, jotta yksiköiden www-sivut saadaan ajan tasalle ja yksiköt voivat itse tuottaa sisältöä.

Vuoden 2021 syksyllä laadittiin vuodelle 2022 koulutussuunnitelma, jossa painottui edelleen velvoittavaksi tulleen valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset

osaamisen kehittämisen tarpeet (muun muassa inkluusio-osaaminen, digiosaaminen, monikulttuurisuus ja kestävä kehitys).

6.2 Työhyvinvointi

Vuoden 2022 varhaiskasvatuksen henkilöstön työhyvinvointia koettelivat mm. seuraavat ilmiöt: korona, helmikuussa alkanut Venäjän hyökkäys Ukrainaan, vuorovaihtokiellot ja toukokuun alun lakko sekä varsinkin syksyn toimintakaudella vaivannut sitkeä ja runsas virusinfektioiden määrä. Kuormittumista lisäsi vaikea henkilöstön saatavuustilanne sekä erilaiset henkilöstön keskinäiset ristiriidat.

Vuonna 2022 elettiin jo kolmatta koronavuotta. Maskeihin oli jo totuttu, ja rokotuksia oli kolmannen ja neljännenkin kerran saatavilla. Vaikka koronaan toisaalta oli ehditty tottua ja käsihygieniä sekä muut toimintaohjeet olivat hallussa ja tuttuja, tulevaisuutta oli hankala suunnitella. Pandemia eli edelleen omaa elämänsä välillä laantuen ja taas tahtiaan kiihdyttäen. Karanteeneista oli jo luovuttu ja tartunnoille leimallista oli, että päiväkodit kokivat sairastumisaallon yksi toisensa jälkeen ja päiväkodit tyhjenivät hetkeksi niin lapsista kuin henkilöstöstä useimpien sairastaessa. Onneksi sairastumiset olivat pääsääntöisestään lievää muotoa.

Hallinnossa työskentelevät henkilöt olivat olleet jo kaksi vuotta etätyössä. Tämä kuormitti, koska työyhteisö puuttui ja etäkokouksia kasaantui päiville runsaasti aiheuttaen pakkotahtisuutta ja työn hallinnan tunteen vähenemistä. Työ koettiin välillä yksinäiseksi ja etäjohtaminen Teamsin kautta oli välillä haastavaa. Loppukeväästä ja vihdoin syksyllä hallinto pääsi työskentelemään enenevässä määrin lähityössä.

Koronatilanteesta johtuen varhaiskasvatussyksiköiden kehittämis- ja työhyvinvointipäivät päästiin pitämään vasta syksyn toimintakaudella.

Varhaiskasvatussyksiköiden johtajat olivat kovan kuormituksen alla. Koko vuoden toimintaa hankaloitti henkilöstöpula, myös sijaisista ja avustavasta henkilöstöstä, ja jota syksyllä ryöpsähtäneet virusinfektiot sairaspöissaolosten runsautena entisestään heikensi. Ukrainan sota aiheutti kansainvälisessä asiakaskunnassa sekä henkilöstössä turvattomuutta ja epä tietoisuutta. Lisäksi kevään lakko oli ennenkokematon ja tunteita herättävä tapahtuma, vaikka käytännössä siitäkin selvittiin kuitenkin hyvin.

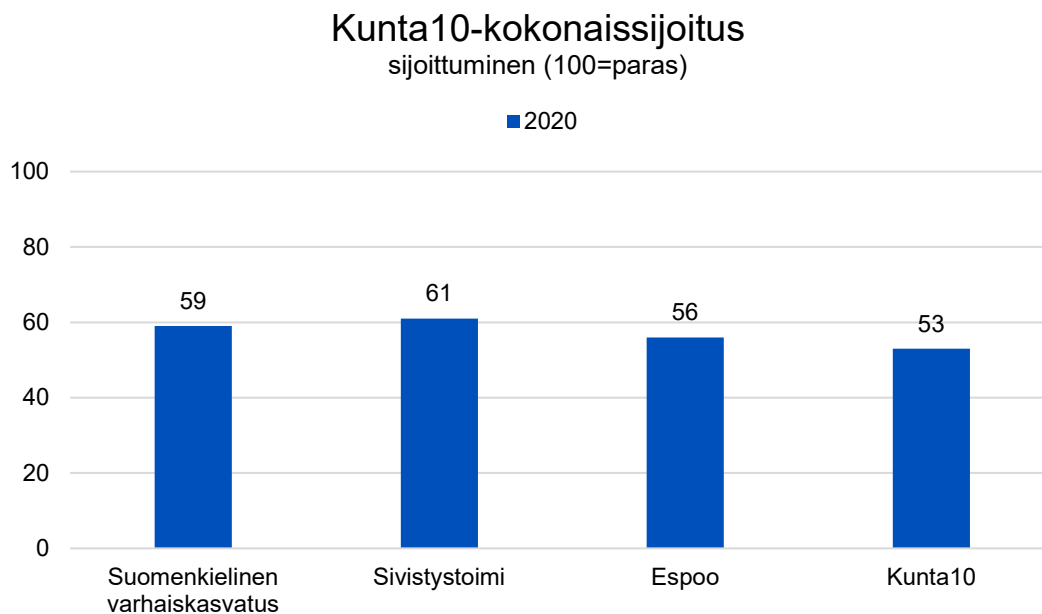
Kunta10-tutkimus on Työterveyslaitoksen johtama monivuotinen seurantatutkimus, jossa seurataan henkilöstön työhyvinvointia ja työelämän kehittymistä 11 kunnassa. Säännöllisesti kerätty tieto työyhteisöjen tilasta sekä työssä ja johtamisessa tapahtuneista muutoksista palvelee sekä kehittämistoimenpiteiden kohdentamista että toteutettujen kehittämistoimenpiteiden seurantaa. Tieteelliseltä kannalta säännöllisesti toistuvat mittaukset antavat mahdollisuuden tutkia luotettavasti työelämän vaikutuksia terveyteen ja hyvinvointiin.

Edellisen kyselyn (v. 2020) tulosten pohjalta on laadittu kehittämistoimenpiteet vuosille 2021–2022. Kehittämiskohteiksi suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa nostettiin:

- Työmäärän hallinta
- Väkivalta- ja uhkatilanteiden vähentäminen

Kyselyyn sisältyi kysymyksiä työstä, työyhteisöstä sekä esimiestyöstä ja johtamisesta. Kyselyn tuloksista ilmeni henkilöstön kokevan työn imua ja panostavan paljon työhönsä. Samalla kokemus työmäärän lisääntymisestä oli kasvanut ja työn hallinnan tunne heikentynyt.

Tulosten pohjalta vuoden 2021 alussa laadittiin vuosille 2021–2022 yhteensä 13 kehittämistoimenpidettä, joiden edistyminen raportoitiin mm. tuloskortissa. Kehittämistoimenpiteistä 11 saatiin valmiiksi tai hyvin edistymään ja ainoastaan 2 jäi toteuttamatta.

Kuva 9. Suomenkielisen varhaiskasvatuksen Kunta10 kokonaissijoitus vuonna 2020

Vuonna 2022 työsuojeluparien (yksikön esihenkilö ja yksikön työsuojeluasioita koordinoiva henkilö) koulutukselliset tapaamiset pidettiin kevät- ja syyskaudella, yhteensä kaksi kertaa. Molemmat koulutukset pidettiin Teamsin kautta, joka mahdollisti myös muun henkilöstön osallistumisen. Kevään luennon aiheena oli itsensä johtamisen ja ajanhallinta. Syksyllä kuultiin aiheesta omien ja työyhteisön jäsenten tunteiden kohtaamisesta. Lisäksi esiteltiin ja opastettiin omavalvontasuunnitelman käyttöön sekä kriisiviestintäsuunnitelma. Molemmat luennot tavoittivat n. 180 kuulijaa.

Vuonna 2022 tehtiin 166:ssä varhaiskasvatuksen yksikössä riskienarviointi. Keskeisimmiksi riskeiksi nousivat biologisen altistumisen vaara, työnkuormitus sekä järjestys, siisteys ja liukkauden torjunta. Painopiste viimeisessä oli liukkauden torjunnalla, koska talven 2022 kelit olivat todella vaihtelevat ja liukkaista kelejä oli useasti aiheuttaen liukastumisia ja kaatumisia. Varsinkin maaliskuu oli työmatkatapaturmien runsauden suhteen hurja. Tilastollisesti jokainen suvalainen oli 0,2 päivää pois työstä työ- ja matkatapaturmien vuoksi.

Liitteet

Liite 1: Suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa sekä yksityisen ja kotihoidon tuella olevat lapset vuosiluokittain / joulukuu 2022

Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella vuosiluokittain suhteutettuna saman ikäiseen väestöön

Lapsen ikä	Kunnan itse tuottama varhaiskasvatus						Varhaiskasvatus ostopalveluna		Varhaiskasvatus palvelusetelillä	Yksityisen hoidon tuki	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus ja yksityisen hoidon tuki yht		0-6-vuotiaita lasten kotihoidon tuen piirissä		Kerho- toiminta
	Kunnallinen päiväkot		Kunnallinen pph		Ryhmäperhe- päivähoito						lapset yht.	%väestöstä	Lkm	% väestöstä	
	kokopäivä	osapäivä	kokopäivä	osapäivä	kokopäivä	osapäivä	kokopäivä	osapäivä	Lapset						Lkm
0-1v	893	36	13	0	53	5	66	0	200	138	1 404	37,4%	2115	56,3%	0
2v	1 552	48	13	0	73	6	102	3	281	236	2 314	77,3%	504	16,8%	114
3v	1 870	56	10	0	71	5	124	1	281	271	2 689	89,1%	114	3,8%	46
4v	2 064	30	9	0	62	3	156	5	277	297	2 903	93,0%	66	2,1%	36
5v	2 144	144	8	0	40	0	123	2	204	358	3 023	93,3%	31	1,0%	14
6v	2 555	102	0	0	0	0	76	13	120	262	3 128	92,0%	45	1,3%	0
0-6v. yht.	11 078	416	53	0	299	19	647	24	1 363	1 562	15 461	79,2%	2 874	14,7%	210
7- v	7	0	0	0	0	0	0	0	0	2	9		0		
Kaikki yht.	11 085	416	53	0	299	19	647	24	1 363	1 564	15 470	79,2%	2 874		210

Lapset kunnan järjestämässä ja tukemassa varhaiskasvatuksessa ja kotihoidon tuella ikäryhmittäin suhteutettuna saman ikäiseen väestöön

Lapsen ikä	Kunnan itse tuottama varhaiskasvatus						Varhaiskasvatus ostopalveluna		Varhaiskasvatus palvelusetelillä	Yksityisen hoidon tuki	Kunnan järjestämä varhaiskasvatus ja yksityisen hoidon tuki yht		0-6-vuotiaita lasten kotihoidon tuen piirissä	
	Kunnallinen päiväkot		Kunnallinen pph		Ryhmäperhepäivähoito						%väestöstä		Lkm	%
	kokopäivä	osapäivä	kokopäivä	osapäivä	kokopäivä	osapäivä	kokopäivä	osapäivä	lapset	lkm	ä	Lkm	%	
0-2v	2 445	84	26	0	126	11	168	3	481	374	3 718	55,1 %	2 618	38,8 %
3-6v	8 633	332	27	0	173	8	479	21	882	1 188	11 743	91,9 %	255	2,0 %
7- v	7	0	0	0	0	0	0	0	0	2	9		0	
0-6v	11 078	416	53	0	299	19	647	24	1 363	1 562	15 461	79,2 %	2 874	14,7 %

Liitteenä 1 olevassa taulukossa on lasten lukumäärä ikäluokittain varhaiskasvatuksen eri muodoissa ryhmiteltynä kokopäiväiseen (kp) ja osapäiväiseen (op) varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatus on kokopäiväistä, kun sen päivittäinen kesto on yli viisi tuntia.

Liite 2: Lasten yksityisen hoidon tuki

Yksityisen hoidon tuki Espoossa 1.1.2022-

Yksityisen hoidon tuki on lapsikohtainen. Tuki koostuu hoitorahasta, Espoo-lisästä sekä mahdollisesta hoitolisästä. Tukea haetaan pääosin Kelalta, ne rahoittaa täysimääräisesti Espoon kaupunki omien kuntalaistensa osalta.

Lapsikohtaiset tuet kuukaudessa:

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatusmuoto	Lakisääteinen hoitoraha €/kk	Espoo-lisä €/kk	Tulosidonnainen hoitolisä €/kk	Espoo-lisä hoitolisään €/kk	Yksityisen hoidon tuki yhteensä €/kk
Alle 3-vuotias lapsi					
Päiväkoti, ryhmäperhepäiväkoti	178,32	680,00	0 - 149,96	100,00	858,32 - 1 108,28
Perhepäivähoito	178,32	330,00	0 - 149,96	100,00	508,32 - 758,28
3 - 6-vuotias lapsi					
Päiväkoti, ryhmäperhepäiväkoti	178,32	470,00	0 - 149,96	100,00	648,32 - 898,28
Perhepäivähoito	178,32	200,00	0 - 149,96	100,00	378,32 - 628,28

Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus

Varhaiskasvatusmuoto	Lakisääteinen hoitoraha €/kk	Espoo-lisä €/kk	Tulosidonnainen hoitolisä €/kk	Espoo-lisä hoitolisään €/kk	Yksityisen hoidon tuki yhteensä €/kk
Esiopetusikäinen lapsi, joka on esiopetuksessa sekä yksityisessä varhaiskasvatuksessa	65,61	110,00	0 - 74,98	100,00	175,61 - 350,59

Sisaruslisää maksetaan toisesta lapsesta lukien perheille, joilla on useampi kuin yksi lapsi yksityisen palveluntuottajan järjestämässä varhaiskasvatuksessa päiväkodissa, ryhmäperhepäiväkodissa tai palveluntuottajan kotona tapahtuvassa perhepäivähoidossa. Sisaruslisä maksetaan myös perheelle, jonka edellä mainitussa yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevan lapsen sisarus on kunnallisessa, palvelusetelillä tai ostopalveluna järjestetyssä varhaiskasvatuksessa. Sisaruslisä on 60 prosenttia palveluntuottajan perheeltä perimästä lapsen varhaiskasvatusmaksusta, kuitenkin enintään 173 €/kk. Sisaruslisää haetaan Espoon kaupungilta.

Yksityisen hoidon tuki, perheen kotiinsa palkkaama työsopimussuhteinen hoitaja lapsille

	Lakisääteinen hoitoraha €/kk	Espoo-lisä €/kk	Tulosidonnainen hoitolisä €/kk	Espoo-lisä hoitolisään €/kk	Yksityisen hoidon tuki yhteensä €/kk
Alle 3-vuotias lapsi	178,32	560,00	0 - 149,96	100,00	738,32 - 988,28
3-5 -vuotias lapsi	178,32	200,00	0 - 149,96	100,00	378,32 - 628,28
Esiopetusikäinen lapsi	65,61	110,00	0 - 74,98	100,00	175,61 - 350,59

Perheen palkkaaman työsopimussuhteisen hoitajan työajan tulee olla yli 20 tuntia viikossa. Ei sisaruslisää.

Lapsikohtaiset tuet kuukaudessa 1.8.2022 -

Kotihoidon tuen lakisääteisiin osiin tuli 3,5 % korotus kansaneläkeindeksiin sidottujen tukien indeksitarkastuksen takia 1.8.2022 alkaen. Alla olevissa taulukoissa elokuusta voimassa olleet yksityisen hoidon tuet.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatusmuoto	Lakisääteinen hoitoraha €/kk	Espoo-lisä €/kk	Tulosidonnainen hoitolisä €/kk	Espoo-lisä hoitolisään €/kk	Yksityisen hoidon tuki yhteensä €/kk
----------------------	---------------------------------	--------------------	-----------------------------------	--------------------------------	---

Alle 3-vuotias lapsi

Päiväkoti, ryhmäperhepäiväkoti	184,61	680,00	0 - 155,24	100,00	864,61 - 1 119,85
Perhepäivähoito	184,61	330,00	0 - 155,24	100,00	514,61 - 769,85

3 - 6-vuotias lapsi

Päiväkoti, ryhmäperhepäiväkoti	184,61	470,00	0 - 155,24	100,00	654,61 - 909,85
Perhepäivähoito	184,61	200,00	0 - 155,24	100,00	384,61 - 639,85

Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus

Varhaiskasvatusmuoto	Lakisääteinen hoitoraha €/kk	Espoo-lisä €/kk	Tulosidonnainen hoitolisä €/kk	Espoo-lisä hoitolisään €/kk	Yksityisen hoidon tuki yhteensä €/kk
Esiopetusikäinen lapsi, joka on esiopetuksessa sekä yksityisessä varhaiskasvatuksessa	67,92	110,00	0 - 77,62	100,00	177,92 - 355,54

Sisaruslisä on 60 prosenttia palveluntuottajan perheeltä perimästä lapsen varhaiskasvatusmaksusta, kuitenkin enintään 177 €/kk.

Yksityisen hoidon tuki, perheen kotiinsa palkkaama työsopimussuhteinen hoitaja lapsille

	Lakisääteinen hoitoraha €/kk	Espoo-lisä €/kk	Tulosidonnainen hoitolisä €/kk	Espoo-lisä hoitolisään €/kk	Yksityisen hoidon tuki yhteensä €/kk
Alle 3-vuotias lapsi	184,61	560,00	0 - 155,24	100,00	744,61 - 999,85
3-5 -vuotias lapsi	184,61	200,00	0 - 155,24	100,00	384,61 - 639,85
Esiopetusikäinen lapsi	67,92	110,00	0 - 77,62	100,00	177,92 - 355,54

Liite 3: Espoo-tarinan tavoitteiden toteutuminen vuonna 2022

Tulostavoite	Tulosyksikön tavoite	Mittari / arviointikriteeri	Lähtöarvo (viimeisin käytettävissä oleva tieto)	Toimenpiteet ja vastuuhenkilöt	Seuranta 31.10.	Seuranta 31.12.	Tila
KAUPUNKITASOISESTI SEURATTAVAT TAVOITTEET							
VT1: Espoo on oppimisen ja sivistyksen kärkikaupunki							
1.1. Espoolaiset lapset osallistuvat laadukkaaseen varhaiskasvatukseen.	Espoolaiset lapset osallistuvat laadukkaaseen varhaiskasvatukseen Tavoitearvo: Osallistumisaste kasvaa (vrt. 2021)	Osallistumisaste Huoltajien tyytyväisyys lapsen varhaiskasvatuspaikkaan ja hänen saamaansa varhaiskasvatukseen Henkilöstön tyytyväisyys onnistumisestaan pedagogisessa työssä ja toiminnassa Johtajien arvio pedagogisen toiminnan onnistumisesta	Vuoden 2021 lopun tilanne (suluissa v. 2020) Espoo-taso: 80,5 % (79,3%) 10 kk-2v 53,0% (51,1%) 3-4-vuotiaat 93,6% (91,8%) 5-vuotiaat 96,0% (95,9%) 6-vuotiaat 93,7% (93,6%) Tyytyväisyys syksy 2021 (Asteikko 1-6) Huoltajat 5.18	Virpi Mattila, Raija Laine, varhaiskasvatuksen aluepäälliköt	Varhaiskasvatuksen osallistumisastetta raportoidaan vuoden 2022 lopun tilanteesta, keväällä 2023. Syksyllä 2022 on nähtävissä entistä selkeämmin alle 3-vuotiaiden lasten osuuden kasvu suhteessa kaikkiin varhaiskasvatuksessa oleviin lapsiin. Tyytyväisyyskysely syksy 10/2022 (asteikko 1-6): Huoltajat: 5,1 Henkilöstö: 4,3 Johtajat: 3,9	Ennakkotieto vuoden 2022 lopun tilanne (suluissa v. 2021) Espoo-taso: 81,1 % (80,5%) 10 kk-2v 57,3% (53,0%) 3-4-vuotiaat 93,0% (93,6%) 5-vuotiaat 95,1% (96,0%) 6-vuotiaat 93,9% (93,7%) Alle 3-vuotiaiden lasten osuus varhaiskasvatuksessa olevista lapsista kasvaa.	Etenee suunnitellusti

			Henkilöstö 4.27 Johtajat 4.16			Tyytyväisyyskysely syksy 10/2022 (asteikko 1-6): Huoltajat: 5,1 Henkilöstö: 4,3 Johtajat: 3,9	
1.5. Henkilöstön saannin houkuttelevuus ja henkilöstön jaksaminen varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa.	Tehtäviinsä kelpoisen henkilökunnan osuus lisääntyy varhaiskasvatuksessa (Saatavuusohjelma) Tavoitearvo: Tehtäviinsä kelpoisten osuus kasvaa (vrt 2021) Henkilöstö voi hyvin Tavoitearvo: Henkilöstön jaksaminen työssä kasvaa (Työfiilismittari kysymys 2, vrt 2021)	Kelpoisuustilanne ammattiryhmittäin/ tehtävänimikkeittäin Varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuuden parantamiseen liittyvät toimenpiteet Varhaiskasvatuksessa vieraskielistaustaisten henkilökunnan määrä kasvaa jakautuen mahdollisimman tasaisesti eri päiväkoteihin. Työfiilismittarin tulokset; kysymys 2: Miten olet jaksanut töissä viime aikoina?	Syyskuu 2021 ei kelpoisten osuus% varhaiskasvatukseen opettaja 38 % varhaiskasvatukseen erityisopettaja 16 % varhaiskasvatukseen lastenhoitaja 21 % Työfiilismittari kys. 2: syksy 2021 6.1	Virpi Mattila, aluepäälliköt (Kirsi Tarkka = pienryhmän pj)	Varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuustilanne on koottu syyskuun lopun tilanteesta. Syyskuu 2022 ei kelpoisten osuus% varhaiskasvatuksen opettaja 42,7 % (09/2021: 38%) varhaiskasvatuksen erityisopettaja 23,2 % (09/2021: 16%) varhaiskasvatuksen lastenhoitaja 33,8 % (009/2021: 21%) Varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuuden parantamiseen liittyviä toimenpiteitä on valmisteltu yhteistyössä toimialan ja kaupungin HR:n kanssa. Espoon	Varhaiskasvatuksen henkilöstön kelpoisuustilanne on koottu syyskuun lopun tilanteesta. Syyskuu 2022 ei kelpoisten osuus% varhaiskasvatuksen opettaja 42,7 % (09/2021: 38%) varhaiskasvatuksen erityisopettaja 23,2 % (09/2021: 16%) varhaiskasvatuksen lastenhoitaja 33,8 % (009/2021: 21%) Tiedonkeruu on muuttunut vuonna 2022 ja sitä tarkennetaan edelleen. Osa kelpoisista kirjautunee ei kelpoisten joukkoon. Varhaiskasvatuksen henkilöstön	Poikkeamia

				<p>varhaiskasvatuksessa kokeillaan henkilökunnan kannustuslisää ajalla 1.8.22-31.7.23.</p> <p>Päiväkodin johtajien palkkoja on päätetty korottaa. Johtajien palkkaus on jäänyt jälkeen tehtävien vaativuuden kehityksestä. Myös työn kuormittavuus on viime vuosina lisääntynyt. Kilpailukykyinen palkka vaikuttaa myös varhaiskasvatuksen veto- ja pitovoimaan työnantajana.</p> <p>Lokakuun 2022 työfiilismittarin tulokset, kysymys 2: Miten olet jaksanut töissä viime aikoina (asteikolla 0-10, ei lainkaan hyvin - erinomaisesti)? Keskiarvo 5,7 (syksy 2021 ka. 6,1).</p>	<p>saatavuuden parantamiseen liittyviä toimenpiteitä on valmisteltu yhteistyössä toimialan ja kaupungin HR:n kanssa. SUVA osallistuu Espoon saatavuusohjelman valmisteluun.</p> <p>Päiväkodin johtajien palkkoja on korotettu syksyllä 2022. Johtajien palkkaus oli jäänyt jälkeen tehtävien vaativuuden kehityksestä. Myös työn kuormittavuus on viime vuosina lisääntynyt. Kilpailukykyinen palkka vaikuttaa myös varhaiskasvatuksen veto- ja pitovoimaan työnantajana. Syksyllä yksikköjohtajan tehtäviin oli enemmän hakijoita kuin keväällä.</p> <p>Joulukuun 2022 työfiilismittarin tulokset, kysymys 2: Miten olet jaksanut töissä viime aikoina (asteikolla 0-10, ei lainkaan hyvin - erinomaisesti)?</p>	
--	--	--	--	--	---	--

						Keskiarvo 5.9 (syksy 2021 ka. 6,1).	
VT2: Espoo toteuttaa palveluja koko espoolaisen yhteisön voimin							
2.2. Palvelutuotanto kehittyä asukas- ja asiakaslähtöisesti ja kustannusvaikutusta vasti monituottajamallia hyödyntäen.	<p>Varhaiskasvatuksen palvelusetelimalleja kehitetään asiakaslähtöisesti yhteistyössä palveluntuottajien kanssa</p> <p>Tavoitearvo: Lasten lkm > 2021</p> <p>Tyytyväisyys vähintään 5.18 (vrt. kunta 2021)</p>	<p>Palvelusetelipäiväkotien ja asiakkaiden määrä</p> <p>Huoltajien tyytyväisyys lapsen varhaiskasvatuspaikkaan ja hänen saamaansa varhaiskasvatukseen</p>	<p>Vuoden 2021 lopussa 22 päiväkotia (suva), yksi svebi</p> <p>Lapsia 1 095 joulukuun 2021</p> <p>Kyselyä ei ole vielä tehty, palvelusetelitoiminta käynnistynyt 1.8.2021</p>	<p>Mirva Alakoskela, Päivi Benjaminsson, Miia Mynttinen</p>	<p>Palvelusetelipäiväkotien määrä on lokakuussa Suvassa 24. Lisäksi loppuvuoden aikana yksi päiväkotia on siirtymässä yksityisen hoidon tuelta palveluseteliyksiköksi. Lokakuun lopussa palveluseteliyksiköissä oli 1313 lasta.</p> <p>Palvelusetelipäiväkotien huoltajille on toteutettu lokakuussa suomenkielisen varhaiskasvatuksen oma asiakaskysely (ns. kuumemittarikysely). Seurantaan on valittu kysymys "Miten tyytyväinen olet lapsesi hyvinvointiin ja oppimiseen varhaiskasvatuksessa?" Keskiarvo 5,1 (asteikko 1 - 6).</p> <p>Lapsen tuen prosesseja valmisteltu ja järjestetty yksityisille palveluntuottajille toiset</p>	<p>Palvelusetelipäiväkotien määrä oli vuoden lopussa Suvassa 25, palvelusetelipäiväkodeissa oli 1363 lasta (22 päiväkotia, 1095 lasta v 2021).</p> <p>Palvelusetelipäiväkotien huoltajille on toteutettu lokakuussa suomenkielisen varhaiskasvatuksen oma asiakaskysely (ns. kuumemittarikysely). Seurantaan on valittu kysymys "Miten tyytyväinen olet lapsesi hyvinvointiin ja oppimiseen varhaiskasvatuksessa?" Keskiarvo 5,1 (asteikko 1 - 6).</p> <p>Varhaiskasvatuslain lasten tukemisen muutoksiin liittyen yksityisille palveluntuottajille järjestettiin syksyn aikana tilaisuuksia</p>	<p>Etenee suunnitellusti</p> <p style="text-align: center;">●</p>

					<p>tilaisuudet elosyyskuussa (3 tilaisuutta) tuen järjestämisestä ja taloudellisen tuen hakemisesta tuen järjestämiseen. Palvelusetelimallia on kehitetty asukas- ja asiakaslähtöisesti myös edistämällä aktiivista asiakaspalautteisiin reagointia ja palveluntuottajien kanssa pidettäviä asiakaspalautteita koskevia neuvotteluja.</p>	<p>lasten tuen järjestämisestä ja taloudellisen tuen hakemisesta sen järjestämiseen. Palvelusetelin enimmäisarvoa korotettiin 1.8.2022 alkaen 870 eurosta 891 euroon ja otettiin käyttöön lasten tuen kertoimet (1,5, 2 ja 3)lapsille, joiden tukeminen edellyttää lisäresurssia varhaiskasvatukseen. Kerroin perustuu lapsen tuen hallintopäätökseen.</p> <p>Palvelusetelimallia on kehitetty asukas- ja asiakaslähtöisesti myös edistämällä aktiivista asiakaspalautteisiin reagointia ja palveluntuottajien kanssa pidettäviä asiakaspalautteita koskevia neuvotteluja.</p>	
VT3: Espoo on taloudellisesti kestävä ja verotukseltaan kilpailukykyinen							

<p>3.1. Toimintamenojen kasvua hillitään Taloudellisesti kestävä Espoo -ohjelman ja talousarvion mukaisesti.</p>	<p>Talous toteutuu enintään alkuperäisen talousarvion ja TakE:n mukaisesti.</p> <p>Tavoitearvo: Toteuma <= TA 2022 ja TakE</p>	<p>Toimintakatteen alijäämä / tulot ja menot KS2022</p> <p>Patu-tuotteista toteutuu KS2022 mukaisesti %</p> <p>TakE-tuottavuustavoitteiden 2022 toteuma - %</p>	<p>Saadaan alkuvuodesta 2022</p>	<p>Virpi Mattila</p>	<p>Toimintakatteen ja Patu-tuotteiden arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.</p> <p>Vuoden 2022 TaKe-tavoitteista suuri osa toteutui jo vuonna 2021, jolloin toteumaprosentti oli 173,4 %.</p>	<p>Toimintakate toteutui 2,7 Me suurempana kuin alkuperäinen talousarvio. Patu-tuotteet eivät toteudu tavoitteen mukaisesti mm. henkilöstön palkankorotusten takia.</p> <p>Vuoden 2022 TaKe-tavoitteista suuri osa toteutui jo vuonna 2021, jolloin toteumaprosentti oli 173,4 %.</p> <p>Tilapäistä ja kansainvälistä suojelua hakevia ja saavia ukrainalaislapsia alettiin ottaa varhaiskasvatukseen. Vuoden 2022 aikana varhaiskasvatukseen on sijoitettu noin 100 lasta.</p>	<p>Poikkeamia</p>
--	--	---	----------------------------------	----------------------	--	---	---

VT7: Espoo on Suomen paras kotouttaja

<p>7.1. Espoon kotouttaminen on tuloksellista.</p>	<p>Varhaiskasvatus toteuttaa kotouttamista tuloksellisesti</p> <p>Tavoitearvo: Osallistumisaste > 2021</p>	<p>Vieraskielisten lasten osallistumisaste %</p> <p>Selvitetään mahd. käyttää mittaria: (Toisella luokalla lukemista testaavan</p>	<p>Vuoden 2021 lopun tilanne Espoo-taso (suluissa v.2020): Varhaiskasvatusikäiset 75,5 % (69,7%) 10 kk-2v 47,5 %</p>	<p>Virpi Mattila, Raija Laine, Saara Salmi-Rautiainen</p>	<p>Vieraskielisten lasten osallistumisaste saadaan vuoden lopun tilanteesta keväällä 2023. Varhaiskasvatuksessa olevien vieraskielisten lasten määrä kasvaa</p>	<p>Vuoden 2022 lopun tilanne Espoo-taso (suluissa v.2021): Varhaiskasvatusikäiset 74,0 % (75,5%) 10 kk-2v 47,4 % (47,5%) 3-4-vuotiaat 84,8%</p>	<p>Etenee suunnitellusti</p>
--	--	--	--	---	---	---	--

	Tavoitearvo: Arviointi tehty 100 %	<p>ALLU-testin tulokset vieraskielisille ja suomenkielisille oppilaille jaoteltuna varhaiskasvatukseen osallistumisajan mukaan.)</p> <p>Kielitietoisuuden oppimisympäristön arviointi on tehty kaikissa ryhmissä (= Kielipeda -työvälineen 1. osio, muut osiot ovat 2 Monikielisen lapsen kielimaailman tarkastelu ja 3 Monikielisen lapsen suomen kielen taitojen seuranta)</p>	<p>(40,6%) 3-4-vuotiaat 87,9 % (84,8%) 5-vuotiaat 91,7 % (84,9%) 6-vuotiaat 88,9 % (83,9%) (ei sis. sukun esiopetuksen oppilaita, joilla ei ole liittyvää varhaiskasvatusta)</p> <p>Arviointi tehty osassa yksiköistä, määrää ei ole koottu</p>		<p>(N = 4059 lasta 10/2022, 3713 lasta 9/2021).</p> <p>Kielitietoisuuden oppimisympäristön arvioinnin tekemisestä Kielipeda-työvälineen 1.osion avulla kaikissa lapsiryhmissä muistutettu esihenkilöitä sähköpostitse elo- ja lokakuussa. Kysely toteutetaan loppuvuodesta.</p>	<p>(87,9%) 5-vuotiaat 87,6% (91,7%) 6-vuotiaat 89,3% (88,9%) (ei sis. sukun esiopetuksen oppilaita, joilla ei ole liittyvää varhaiskasvatusta)</p> <p>Kielitietoisuuden oppimisympäristön arvioinnin Kielipeda-työvälineen 1.osiota käyttäen teki 80 % tiimeistä syksyn aikana. Arvioinnin tehneistä tiimeistä 60 % oli kirjannut ryhmäsuunnitelmaan konkreetit toimet kielitietoisuuden edistämiseksi.</p>	
--	------------------------------------	--	--	--	---	---	--

SUVASSA SEURATTAVAT TAVOITTEET

Lapset ja nuoret voivat hyvin.	<p>Tukemisen periaatteet päivitetään vastaamaan uutta lainsäädäntöä ja vakasuunnitelman perusteita</p> <p>Tavoitetaso: Perusteet arvioitu ja päivitetty</p> <p>Varhaiskasvatuksessa tunnustetaan tuen</p>	<p>Tuen periaatteiden arviointi ja päivittäminen (lakimuutos)</p> <p>Erytisluokkiin varhaiskasvatukseen ohjautuvien lasten lukumäärä</p>	<p>Varhaiskasvatustilain muutos hyväksytty 12/2021, voimaan 1.8.2022</p>	<p>Raija Laine, Anita Vataja, Vekkoordinaattorit & aluepäälliköt</p>	<p>Varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön lapsen kolmitasoinen tuki 1.8.2022 alkaen. Muutoksen myötä prosesseja on uudistettu ja eVakan toiminnallisuuksia täydennetty. Erytisen ja tehostetun tuen päätösten teossa on</p>	<p>Varhaiskasvatuksessa on otettu käyttöön lapsen kolmitasoinen tuki 1.8.2022 alkaen. Muutoksen myötä prosesseja on uudistettu ja eVakan toiminnallisuuksia täydennetty. Erytisen ja tehostetun tuen päätösten teossa on ollut viivettä eVaka-järjestelmän</p>	<p>Etenee suunnitellusti</p> <p></p>
--------------------------------	---	--	--	--	--	--	---

	<p>tarpeet ja kohdennetaan tukea tarpeen mukaisesti</p> <p>Inklusion toteutuminen varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa vahvistuu</p> <p>Tavoitetaso: Erityisluokkiin siirtyneiden lasten lukumäärä <= v.2021</p>				<p>tästä syystä ollut pientä viivettä alkusyksystä.</p> <p>Tukemisen periaatteiden arviointia ja päivittämistä tehdään loppuvuonna ja jatketaan vuodelle 2023.</p>	<p>muutostarpeiden ja prosessien merkittävien muutosten takia.</p> <p>Tukemisen periaatteiden arviointi käynnistyi loppuvuonna. Sitä jatketaan keväällä 2023.</p>	
Muu tavoite	<p>Päivitetään varhaiskasvatussuunnitelma yhteistyössä supen ja svebin kanssa</p> <p>Tavoitetaso: Hyväksytty lautakunnissa 30.6.2022 mennessä</p>	Tehty ja hyväksytty KOTOLA:ssa kesäkuun loppuun mennessä	Vasun perusteet uudistumassa (OPH), uudet perusteet julkaistaan alkuvuodesta 2022	Raija Laine, Outi S-E, supen edustus	Varhaiskasvatussuunnitelmat tehdään jatkossa sähköisesti eVakaan. Toiminnallisuus on otettu käyttöön syksyllä 2022. Henkilöstö on saanut käyttämiseen koulutusta.	<p>Päivitetty varhaiskasvatussuunnitelma hyväksyttiin kesällä 2022 ja se otettiin käyttöön 1.8.2022.</p> <p>Lasten varhaiskasvatussuunnitelmat tehdään jatkossa sähköisesti eVakaan. Toiminnallisuus on otettu käyttöön syksyllä 2022.</p>	Etenee suunnitellusti
	Siirtymäprosessi varhaiskasvatuksesta perusopetukseen suunnitellaan ja kuvataan suomenkielisen	<p>Kuvaus tehty</p> <p>Henkilöstöä on osallistunut laadintaan</p>	Kuvausta ei ole	Raija Laine, Marianne Leppänen, Anita Vataja, Saara Salmi-Rautiainen	Suomenkielisen varhaiskasvatuksen ja opetuksen yhteishankkeissa Tuki ja inklusio esi- ja perusopetuksessa	Suomenkielisen varhaiskasvatuksen ja opetuksen yhteishankkeissa Tuki ja inklusio esi- ja perusopetuksessa	Etenee suunnitellusti

	<p>varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteistyönä</p> <p>Tavoitetaso: Suunnitelma ja kuvaus tehty</p> <p>Esiopetuksen ja perusopetuksen henkilöstö perehtyy siirtymäprosessien toteuttamiseen.</p> <p>Tavoitetaso: Perehdytys alkanut varhaiskasvatuksessa ja kouluissa</p>	Henkilöstön perehdyttämisen käynnistyminen			<p>sekä Monikielisen lapsen eheä oppimispolku on tarkasteltu siirtymäprosessia ja kuvauksen tekemistä jatketaan tulosyksiköiden yhteisessä työryhmässä, jonka käynnistymistä odotellaan.</p>	<p>sekä Monikielisen lapsen eheä oppimispolku on tarkasteltu siirtymäprosessia.</p> <p>Tulosyksiköiden yhteinen työryhmä on kokoontunut kerran loppuvuonna 2022 ja työskentely jatkuu vuoden 2023 puolella. Työryhmässä voidaan hyödyntää em. Hankkeiden tekemiä materiaaleja siirtymävaiheeseen liittyen.</p>	
Muu tavoite	<p>Omana tuotantona toteutettava kaksikielinen englanti-suomi - varhaiskasvatus lisäänty</p> <p>Tavoitearvo: vähintään 3 ryhmää</p>	Kaksikielisen oman kasvatus- ja opetustarjonnan määrä	Kaksikielistä varhaiskasvatusta kahdessa kunnallisessa päiväkodissa (Kivimies ja Matinraitti)	Raija Laine, varhaiskasvatuksen aluepäälliköt Leppävaara, Espoonlahti ja Espoon keskus	Vuoden 2022 aikana ei lisätä kaksikielisen varhaiskasvatuksen tarjontaa kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Selvitetään mahdollisuuksia käynnistää uusia ryhmiä viimeistään 1.8.2023 alkaen.	Vuoden 2022 aikana ei lisätä kaksikielisen varhaiskasvatuksen tarjontaa kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Selvitetään mahdollisuuksia käynnistää uusia ryhmiä viimeistään 1.8.2023 alkaen.	Poikkeamia
	Itsearviointi- ja kehittämisprosessia jatketaan suvan itsearviointikriteerejä käyttäen	Jokaisessa yksikössä on toteutettu arviointi ja kehittämisprosessi aloitettu	Arviointikriteerit otettu käyttöön syksyllä 2021	Vaka asiantuntijat ja aluepäälliköt varhaiskasvatusyksiköiden johtajat	Itsearviointien toteumaprosentti on 77% (605/784 tiimiä vastannut) tilanteessa 8.11.2022. Vastausaikaa jatkettu 11.11. saakka.	Itsearviointien toteumaprosentti on jäi alle 100 %:n. Alkuvuodesta 2022 valmistunutta arviointimateriaalia kuitenkin hyödynnettiin	Poikkeamia

	Tavoitearvo: Itsearviointien toteutuma 100 %	(Leikkiteema punaisena lankana pitkäkestoisesti)				varhaiskasvatusyksiköi den ja tiimien toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä muulla tavoin.	
--	--	--	--	--	--	---	--